

MAALAISKÖYHÄLISTÖLLE

SELITYS TALONPOJILLE SIITÄ,
MITÄ SOSIALIDEMOKRAATIT
TAHTOVAT ¹⁹⁰³

Kirjoitettu maaliskuussa 1903

*Julkaistu ensi kerran erillisenä
kirjasena Genevessä toukokuussa 1903
Venäjän sosialidemokratian ulkomai-
sen liigan julkaisemana*

*Julkaistaan
kirjasen tekstin mukaan*

РОССИЙСКАЯ СОЦИАЛЪДЕМОКРАТИЧЕСКАЯ РАБОЧАЯ ПАРТІЯ .

Пролетаріи всѣхъ странъ, соединитесь!

Н. ЛЕНИНЪ

Къ деревенской бѣднотѣ.

Объясненіе для крестьянъ, чего хотятъ
соціалъдемократы.

Съ приложеніемъ
Проекта программы Россійской Соціалъдемократической
Рабочей Партіи.

Издание Загран. Лиги Русск. Революціонной Соціалъдемократіи.

ЖЕНЕВА

Типографія Лиги, Route Caroline, 27.
1903

1. KAUPUNKILAISTYÖLÄISTEN TAISTELU

Monet talonpojat ovat varmaankin jo kuulleet työläislevottomuuksista kaupungeissa. Eräät ovat itse olleet pääkaupungeissa ja tehtaissa ja nähneet sikäläisiä mellakoita, joiksi niitä poliisi nimittää. Toiset tuntevat työläisiä, jotka ovat osallistuneet levottomuuksiin ja jotka esivalta on karkottanut maaseudulle. Kolmansien käsiin on joutunut työläisten taistelua koskevia työväen lentolehtisiä ja kirjasia. Neljännet ovat yksinkertaisesti kuulleet kokoneiden ihmisten kertomuksia siitä, mitä kaupungeissa tapahtuu.

Ennen kapinoivat yksinomaan ylioppilaat, mutta nyt ovat kaikissa suurissa kaupungeissa tuhannet ja kymmenet tuhannet työläiset nousseet taisteluun. Useimmiten he taistelevat isäntiänsä, tehtailijoita ja kapitalisteja vastaan. Työläiset järjestävät lakkoja, keskeyttävät kaikki kerralla työnsä tehtaassa ja vaativat palkanlisäystä, vaativat, ettei heitä pakoitettaisi tekemään työtä yhtätoista tai kymmentä, vaan ainoastaan kahdeksan tuntia päivässä. Työläiset vaativat myös kaikenlaisia muita helpotuksia työtätekevän ihmisen elämään. He tahtovat, että verstaat olisivat paremmin järjestettyjä, että koneissa olisivat erikoiset laitteet suojaamassa työläisiä ruhjoutumisilta, että heidän lapsensa voisivat käydä koulua, että sairaille annettaisiin sairaaloissa asiaankuuluvaa apua, että työläisten asunnot olisivat ihmisasumuksia eivätkä koirankoppeja.

Poliisi sekaantuu työväen taisteluun. Poliisi vangitsee työläisiä, telkee heitä vankilaan, karkottaa ilman oikeudenkäyntiä syntymäseudulle ja jopa Siperiaankin. Hallitus kieltää lailla työläisten lakot ja kokoukset. Mutta työläiset

taistelevat sekä poliisia että hallitusta vastaan. Työläiset sanovat: me työkansan miljoonat ihmiset olemme jo kylliksi köyristelleet selkäämme! olemme tehneet kylliksi työtä pohattojen hyväksi jääden itse kerjäläisiksi! olemme sallineet kyllin kauan ryövätä itseämme! me tahdomme yhtyä liitoiksi, yhdistää kaikki työläiset yhteen suureen työväenliittoon (*työväenpuolueeseen*) ja yhdessä taistella paremman elämän puolesta. Me tahdomme saada aikaan uuden, paremman yhteiskuntajärjestyksen: tässä uudessa, paremmassa yhteiskunnassa ei saa olla rikkaita eikä köyhiä, kaikkien on tehtävä työtä. Ei pohattojen pienen ryhmän, vaan kaikkien työtätekevien on saatava nauttia yhteisen työn hedelmistä. Koneiden ja muiden parannusten on helpotettava kaikkien työtä eikä rikastutettava muutamia kansan miljoonien ja kymmenien miljoonien kustannuksella. Tätä uutta, parempaa yhteiskuntaa nimitetään *sosialistiseksi yhteiskunnaksi*. Sitä koskevaa oppia nimitetään *sosialismiksi*. Tämän paremman yhteiskuntajärjestyksen puolesta taistelevia työväenliittoja nimitetään *sosialidemokraattisiksi* puolueiksi. Tällaisia puolueita on olemassa julkisesti miltei kaikissa maissa (paitsi Venäjällä ja Turkissa), meidänkin työläisemme ovat niin ikään muodostaneet yhdessä sivistysteniden henkilöiden keskuudesta lähtöisin olevien sosialistien kanssa tällaisen puolueen: *Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen*.

Hallitus vainoaa sitä, mutta kaikista kielloista huolimatta puolue on olemassa salaisesti, julkaisee omia lehtiään ja kirjasiaan ja perustaa salaisia liittoja. Ja työläiset eivät ainoastaan keräännä salaisiin kokouksiin, vaan lähtevät myös joukolla kaduille kantaen lippuja, joihin on kirjoitettu: „Eläköön 8-tuntinen työpäivä, eläköön vapaus, eläköön sosialismi!“. Tämän vuoksi hallitus vainoaa raivokkaasti työläisiä. Se lähettää jopa sotaväkeäkin ampumaan työläisiä. Venäläiset sotilaat ovat surmanneet venäläisiä työläisiä Jaroslavlissa ja Pietarissa, Riassa, Donin Rostovissa, Zlatoustissa.

Mutta työläiset eivät hellitä. He jatkavat taistelua. He sanovat: meitä eivät peloita mitkään vainot, vankilat, karkotukset, ei pakkotyö eikä kuolemakaan. Asiamme on oikea. Me taistelemme kaikkien työtätekevien vapauden ja onnen puolesta. Me taistelemme vapauttaaksemme kymmen- ja satamiljoonaiset kansanjoukot väkivallasta, sorrosta ja kur-

juudesta. Työläiset muuttuvat yhä tietoisemmiksi ja tietoisemmiksi. Sosialidemokraattien luku kasvaa nopeasti kaikissa maissa. Me voitamme kaikista vainoista huolimatta.

Maalaisköyhälistön on käsitettävä selvästi, keitä ovat nuo sosialidemokraatit, mitä he tahtovat ja miten on toimitettava kylissä, jotta autettaisiin heitä taistelussa kansan onnen saavuttamiseksi.

2. MITÄ SOSIALIDEMOKRAATIT TAHTOVAT?

Venäjän sosialidemokraatit pyrkivät hankkimaan ennen kaikkea *poliittisen vapauden*. Ja vapaus on heille tarpeen kaikkien Venäjän työläisten laajaa ja julkista yhteenliittämistä varten taistelussa uuden, paremman sosialistisen yhteiskuntajärjestyksen puolesta.

Mitä on poliittinen vapaus?

Sen käsittääkseen talonpojan tulee aluksi verrata nykyistä vapauttaan maaorjuuteen. Maaorjuuden vallitessa talonpoika ei saanut mennä naimisiin ilman tilanherran lupaa. Nyt talonpojalla on oikeus mennä naimisiin ilman minkäänlaista lupaa. Maaorjuuden vallitessa talonpojan oli tehtävä herransa hyväksi työtä juuri niinä päivinä, jotka pehtori määräsi. Nyt talonpoika on vapaa valitsemaan, mille isännälle, minä päivinä ja millaisesta maksusta hän työskentelee. Maaorjuuden vallitessa talonpoika ei saanut poistua kylästä mihinkään ilman herransa lupaa. Nyt talonpoika on vapaa menemään minne haluaa, jos kyläyhteisö hänet päästää, jollei hänellä ole rästejä, jos hänelle annetaan passi ja jollei kuvernööri tai kihlakunnan poliisipäällikkö kiellä muuttamista. Siis talonpojalla ei ole nytkään täydellistä vapautta mennä minne haluaa, täydellistä liikkumisvapautta, talonpoika on yhä vielä puoleksi maaorja. Tuonnempana puhumme yksityiskohtaisesti siitä, miksi venäläinen talonpoika on edelleenkin puoleksi maaorja ja kuinka hän voi vapautua sellaisesta asemasta.

Maaorjuuden vallitessa talonpoika ei rojhennut hankkia omaisuutta ilman herran lupaa eikä saanut ostaa maata. Nyt talonpoika on vapaa hankkimaan kaikenlaista omaisuutta (mutta nytkään talonpoika ei ole täysin vapaa lähtemään kyläyhteisöstä, täysin vapaa määräämään maastansa oman mielensä mukaan). Maaorjuuden vallitessa tilanherra saattoi rangaista talonpoikaa ruumiillisesti. Nyt

tilanherra ei voi rangaista talonpoikaansa, vaikk'ei talonpoikaa ole vielääkään vapautettu ruumiilliselta rangaistukselta.

Juuri tällaista vapautta — vapautta perhe-, henkilö- ja omaisuusasioissa — nimitetään *kansalaisvapaudeksi*. Talonpoika ja työläinen ovat vapaita (joskaan eivät täydellisesti) järjestämään perhe-elämänsä, henkilökohtaiset asiansa, määräämään työstään (valitsemaan itselleen isännän), määräämään omaisuudestaan.

Mutta niin Venäjän työläisillä kuin koko Venäjän kansallakaan ei vielääkään ole vapautta määrätä *yleiskansallisista* asioistaan. Koko kansa on edelleenkin samanlainen virkamiesten maaorja kuin talonpojat olivat tilanherrain maaorjia. Venäjän kansalla ei ole oikeutta valita virkamiehiä, ei ole oikeutta valita edustajia, jotka laatisivat lakeja koko valtakuntaa varten. Venäjän kansalla ei ole edes oikeutta *valtiollisia* asioita käsittelevien kokousten järjestämiseen. Virkamiesten luvatta, jotka on asetettu yläpuolellemme ilman suostumustamme, kuten ennen vanhaan tilanherra määräsi pehtorin ilman talonpoikain suostumusta, me emme saa julkaista edes sanomalehtiä ja kirjoja emmekä puhua julkisesti ja kaikille koko valtakunnan asioista!

Kuten talonpojat olivat tilanherrain orjia, niin myös Venäjän kansa on yhä vieläkin virkamiesten orjana. Kuten talonpojilta puuttui maaorjuuden aikana kansalaisvapautta, niin myös Venäjän kansalta puuttuu yhä vieläkin *poliittista* vapautta. Poliittinen vapaus merkitsee kansan vapautta määrätä yleiskansallisista ja valtiollisista asioistaan. Poliittinen vapaus merkitsee kansan oikeutta valita valtuutettunsa (edustajansa) Valtakunnanduumaan (parlamenttiin). Vain tämän itse kansan valitseman Valtakunnanduuman (parlamentin) on käsiteltävä ja säädettävä kaikki lait, määrättävä kaikki verot ja maksut. Poliittinen vapaus merkitsee, että kansa itse on oikeutettu valitsemaan itselleen kaikki virkamiehet, järjestämään kaikenlaisia kokouksia kaikkien valtiollisten asioiden käsittelyä varten, julkaisemaan ilman minkäänlaisia lupia mitä kirjoja ja sanomalehtiä hyvänsä.

Kaikki muut Euroopan kansat ovat jo aikoja sitten valloittaneet itselleen poliittisen vapauden. Vain Turkissa ja Venäjällä kansa on edelleenkin sulnaanin hallituksen ja

itsevaltiudellisen tsaarihallituksen poliittisessa orjuudessa. Tsaarin itsevaltius merkitsee tsaarin rajatonta valtaa. Kansa ei ota minkäänlaista osaa valtion järjestelyyn ja valtion hallintaan. Tsaari yksin, oman henkilökohtaisen, rajattoman yksinvaltansa nojalla, säättää kaikki lait, nimitetään kaikki virkamiehet. Mutta tsaari *ei* tietysti *voi edes tuntea* kaikkia Venäjän lakeja ja Venäjän virkamiehiä. Tsaari ei voi edes tietää sitä, mitä valtakunnassa tapahtuu. Tsaari yksinkertaisesti vahvistaa muutamien kymmenien korkeimpien ja ylhäisimpien virkamiesten tahdon. Yksi henkilö kaikesta halustaan huolimatta ei voisi hallita niin suunnattoman suurta valtakuntaa, kuin on Venäjä. Venäjää ei hallitse tsaari,—voidaan vain puhua yhden henkilön itsevaltiudesta! — Venäjää hallitsee rikkaimpien ja ylhäisimpien virkamiesten pieni ryhmä. Tsaari saa tietää vain sen, minkä tuo ryhmä suvaitsee hänelle tiedoittaa. Tsaarilla ei ole pienintäkään mahdollisuutta vastustaa tuon ylhäisukuisen aatelistoryhmän tahtoa: tsaari itse on tilanherra ja aatelismies; hamasta lapsuudestaan asti hän on elänyt vain tuollaisten ylhäisten ihmisten parissa; he ovat hänet myös kasvattaneet ja opettaneet; koko Venäjän kansasta hän tietää vain sen, mitä siitä tietävät nuo ylhäiset aatelismiehet, rikkaat tilanherrat ja muutamat harvat rikkaimmat kauppiaat, joilla on pääsy tsaarin hoviin.

Jokaisessa kunnanhallinnossa te voitte nähdä tällaisen taulun: taulu esittää tsaaria (nykyisen tsaarin isää, Aleksanteri III). Tsaari pitää puhetta kunnanvanhimmille, jotka ovat saapuneet hänen kruunausjuhlaansa. Tsaari käskee heitä: „*olkaa kuuliaisia aatelismarsalkoillenne!*”. Nykyinenkin tsaari, Nikolai II, on toistanut samat sanat. Siis tsaarit itsekin tunnustavat, etteivät he voi hallita valtiota muutoin kuin aateliston avulla, aateliston välityksellä. On pidettävä lujasti mielessä nämä tsaarin puheet talonpoikaiston kuuliaisuudesta aatelisille. On käsitettävä selvästi, kuinka valheellisesti puhuvat kansalle ne henkilöt, jotka pyrkivät kuvailemaan tsaristista hallintaa parhaimmaksi hallinnaksi. Muissa maissa, selittävät nämä henkilöt, hallinta on vaaliperusteista; siellä valitaan rikkaita, mutta rikkaat hallitsevat epäoikeudenmukaisesti, sortavat köyhiä. Venäjällä sen sijaan hallinta ei ole vaaliperusteista; itsevaltiäs tsaari hallitsee kaikkia. Tsaari on kaikkien, niin köyhien kuin rikkaidenkin yläpuolella. Tsaari on muka

yhtä oikeudenmukainen kaikkia, niin köyhiä kuin rikkaitakin kohtaan.

Sellaiset puheet ovat pelkkää ulkokultaisuutta. Jokainen venäläinen tietää, minkälaista on tšekäläisen hallinnan oikeudenmukaisuus. Jokainen tietää, voiko meillä tavallinen työläinen tai batrakkitalonpoika päästä Valtakunnanpuheeseen. Mutta kaikissa muissa Euroopan maissa ovat Valtakunnanduumiin (parlamentteihin) päässeet sekä työläiset tehtaista että batrakit aurankurjesta: ja he ovat puhuneet vapaasti koko kansalle työläisten hädänalaisesta elämästä, kehoittaneet työläisiä liittymään yhteen ja taistelemaan paremman elämän puolesta. Eikä kukaan ole uskaltanut keskeyttää kansanedustajain tällaisia puheita, yksikään poliisi ei ole uskaltanut sormellaankaan heihin koskea.

Venäjällä ei ole vaaliperusteista hallintaa, jota paitsi täällä eivät hallitse yksinomaan vain rikkaat ja ylhäiset, vaan huonoimmat niistä. Hallitsevat ne, jotka parhaiten kielittelevät tsaarin hovissa, jotka ovat taitavimpia kamppaamaan, jotka valehtelevat ja panettelevat toisia tsaarin edessä, mairittelevat ja mielistelevät. He hallitsevat salaa, kansa ei tiedä eikä voikaan tietää, millaisia lakeja valmistellaan, mitä sotia aiotaan käydä, minkälaisia uusia veroja säädetään, keitä virkamiehiä ja mistä palkitaan, keitä erotetaan. Missään maassa ei ole sellaista virkamiesten paljoutta kuin Venäjällä. Ja nämä virkamiehet ovat kuin synkkä metsä äänioikeudettoman kansan edessä — tavallinen työhminen ei koskaan pääse tunkeutumaan tämän metsän läpi eikä koskaan löydä totuutta. Ainoakaan virkamiehiä vastaan tehty valitus lahjusten otosta, ryöstöstä ja väkivallasta ei näe päivänvaloa: kruunun virastokankeus tekee mitättömäksi jokaisen valituksen. Yksinäisen ihmisen ääni ei koskaan kantaudu koko kansan kuuluviin, vaan hukkuu tuohon synkkään korpeen, tukehtuu poliisin kidutuskammioon. Virkamiesten armeija, joita kansa ei ole valinnut ja jotka eivät ole vastuuvollisia kansalle, on kutonut tiheän hämähäkinverkon, ja tuossa hämähäkinverkossa ihmiset rimpuilevat kuin kärpäset.

Tsaarin itsevaltiutus on virkamiesten itsevaltiutta. Tsaarin itsevaltiutus on kansan maaorjuudellista riippuvaisuutta virkamiehistä ja ennen kaikkea poliisista. Tsaarin itsevaltiutus on poliisin itsevaltiutta.

Juuri sen tähden työläiset menevät kaduille ja kirjoittavat lippuihinsa: „Alas itsevaltius!”, „Eläköön poliittinen vapaus!”. Juuri sen tähden on kymmenmiljoonaisen maalaisköyhälistönkin tuettava tätä kaupunkilaistyöläisten taistelukutsua ja yhdyttävä siihen. Maaseudun työläisten ja köyhien talonpoikien on heidän laillaan vainoja pelkäämättä, vihollisen uhkailuja ja väkivaltaa säikkymättä, ensimmäisistä vastoinkäymisistä hämääntymättä noustava päättäväiseen taisteluun koko Venäjän kansan vapauden puolesta ja vaadittava ennen kaikkea *kansan edustajain koollekutsu- mista*. Valitkoon kansa itse kautta koko Venäjän valtuutet- tansa (edustajansa). Muodostakoot nämä edustajat korkeimman kokouksen, joka perustaa vaaliperusteisen hallitusmuodon Venäjälle, vapauttaa kansan olemasta maa- orjuudellisessa riippuvaisuudessa virkamiehistä ja poliisista, turvaa kansalle kokoontumis-, sana- ja painovapausoikeu- den!

Juuri sitä sosialidemokraatit ennen kaikkea tahtovat. Juuri sitä merkitsee heidän ensimmäinen vaatimuksensa: *poliittisen vapauden vaatimus*.

Me tiedämme, että poliittinen vapaus, vapaus valita Valtakunnanduuma (parlamentti), kokoontumisvapaus ja painovapaus ei vielä heti paikalla vapauta työkansaa kurjuudesta ja sorrosta. Sellaista keinoa ei ole olemassakaan, jonka avulla voitaisiin heti vapauttaa kaupunki- ja maalais- köyhälistö tekemästä työtä rikkaiden hyväksi. *Itseään lukuunottamatta* työkansalla ei ole ketään, johon se voisi luottaa, jolta se voisi odottaa apua. Työihmistä ei kukaan vapauta kurjuudesta, *ellei hän itse vapauta itseään*. Mutta vapauttaakseen itsensä työläisten on yhdistyttävä kaikkialla maassa, kaikkialla Venäjällä yhteen liittoon, yhteen puolueeseen. Mutta miljoonat työläiset eivät voi liittyä yhteen, kun itsevaltiudellinen poliisihallitus kieltää kaikki kokoukset, kaikki työväenlehdet ja kaikki työläisedustajain vaalit. Jotta voitaisiin liittyä yhteen, pitää olla oikeus kaikenlaisten liittojen järjestämiseen, pitää olla yhdistymisvapaus, pitää olla poliittinen vapaus.

Poliittinen vapaus ei pelasta heti paikalla työkansaa kurjuudesta, *mutta se antaa työläisille taisteluaseen kurjuutta vastaan*. Ei ole eikä voikaan olla muuta keinoa taistella kurjuutta vastaan, kuin *itse työläisten yhteenliittyminen*.

Miljoonaisten kansanjoukkojen on mahdotonta liittyä yhteen, jollei ole *poliittista vapautta*.

Kaikissa Euroopan maissa, joissa kansa on valloittanut itselleen poliittisen vapauden, työläiset ovat alkaneetkin jo aikoja sitten liittyä yhteen. Sellaisia työläisiä, joilla ei ole maata eikä verstaita ja jotka koko ikänsä ovat tehneet palkkatyötä vieraille ihmisille,— sellaisia työläisiä sanotaan kaikkialla Euroopassa *proletaareiksi*. Yli viisikymmentä vuotta sitten kajahti työkansan yhteenliittymiskutsu. „Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!” — nämä sanat ovat viimeisten viidenkymmenen vuoden aikana kiertäneet koko maailman, näitä sanoja toistetaan kymmenissä ja sadoissa tuhansissa työläisten kokouksissa, nämä sanat te voitte lukea kaikille ja kaikenlaisille kielille käännettyinä miljoonista sosialidemokraattisista kirjoista ja sanomalehdistä.

Miljoonien työläisten yhdistäminen yhteen liittoon, yhteen puolueeseen on tietysti erittäin vaikea, aikaa, lujutta, sitkeyttä ja miehuutta vaativa tehtävä. Puute ja kurjuus ahdistavat työläisiä, ainainen pakkotyö kapitalistien ja tilanherrain hyväksi on tylsistänyt heitä, usein työläisillä ei ole aikaa edes ajatella sitä, minkä vuoksi he pysyvät ainaudessa kurjuudessa ja kuinka he voisivat päästä siitä. Työläisten yhteenliittymistä ehkäistään kaikin tavoin: joko suoranaisella ja petomaisella väkivallalla sellaisissa maissa kuin Venäjä, joissa ei ole poliittista vapautta,— tahi kieltäytymällä ottamasta työhön niitä työläisiä, jotka julistavat sosialismin oppia,— tahi vihdoin petoksella ja lahjuksilla. Mutta mikään väkivalta, mitkään vainotoimenpiteet eivät pysäytä työläisproletaareja, jotka taistelevat ylevän asian puolesta — vapauttaakseen koko työkansan kurjuudesta ja sorresta. Sosialidemokraattisten työläisten lukumäärä kasvaa herkeämättä. Naapurivaltiossa, Saksassa, on valintaperusteinen hallinta. Myös Saksassa oli ennen rajaton itsevaltiudellinen kuningasvalta. Mutta jo aikoja sitten, yli viisikymmentä vuotta sitten, Saksan kansa murskasi itsevaltiuden ja valloitti itselleen voimalla poliittisen vapauden. Saksassa ei säädä lakeja pieni virkamiesryhmä, kuten Venäjällä, vaan *kansanedustajain kokous*, parlamentti, eli *valtakunnan valtiopäivät*, kuten saksalaiset sitä nimittävät. Kaikki täysikäiset miehet valitsevat edustajia tähän eduskuntaan. Näin ollen voidaan laskea, paljonko ääniä on

annettu sosialidemokraattien puolesta. Vuonna 1887 *kymmenesosa* kaikista äänistä annettiin sosialidemokraateille. Vuonna 1898 (Saksan valtakunnan valtiopäivien viime vaaleissa) sosialidemokraattien äänimäärä *kasvoi melkein kolminkertaiseksi*. Sosialidemokraatit saivat jo *enemmän kuin neljänneksen* kaikista äänistä. *Kolmatta miljoonaa* täysikäistä miestä valitsi parlamenttiin *sosialidemokraattisia edustajia*. Saksan maaseututyöläisten keskuuteen *sosialismi on levinnyt vielä vähän, mutta nykyisin se astuu siellä eteenpäin varsin nopein askelin*. Ja kun palkollisten, päivätyöläisten ja varattoman, köyhtyneen talonpoikaiston suuret joukot yhtyvät kaupunkilaisiin veljiinsä, niin Saksan työläiset voittavat ja toimeenpaneavat sellaisen järjestyksen, jonka vallitessa ei tule olemaan työtätekevien kurjuutta eikä sortoa.

Entä millä tavoin sosialidemokraattiset työläiset aikovat vapauttaa kansan kurjuudesta?

Jotta se voitaisiin tietää, on selvästi ymmärrettävä, mistä johtuu suurten kansanjoukkojen kurjuus nykyisen yhteiskuntajärjestelmän vallitessa. Kohoa rikkaita kaupunkeja, rakennetaan upeita kaupunkeja ja taloja, rakennetaan rautateitä, sekä teollisuudessa etlä maanviljelyksessä otetaan käytäntöön kaikenlaisia koneita ja parannuksia, mutta miljoonaiset kansanjoukot eivät yhä pääse kurjuudesta, ne tekevät edelleenkin koko ikänsä työtä vain perheensä toimeentulosta. Eikä siinä kaikki: työttömiä ilmaantuu yhä enemmän. Kyliin ja kaupunkiin ilmaantuu yhä enemmän ihmisiä, jotka eivät lainkaan voi löytää minkäänlaista työtä. Kylissä he näkevät nälkää, kaupungeissa he täydentävät kerjäläisjoukkoja ja ryysyläiskomppanioita, värjöttelevät kuin metsäeläimet esikaupunkien maamajoissa tahi sellaisissa kauheissa kaupunkiluolissa ja kellarikerroksissa, jollaisia on Hitrovon torilla Moskovassa.

Kuinka se voi olla mahdollista? Rikkaus ja ylellisyys yhä lisääntyy, mutta ne monen monet miljoonat ihmiset, jotka luovat työllään kaikki rikkauudet, jäävät kuitenkin köyhyyteen ja kurjuuteen? Talonpojat nääntyvät nälkään, työläiset kuljeskelevat ilman työtä,— mutta kauppiaat vievät Venäjältä ulkomaille miljoonia puutia viljaa, tehtaast seisovat, kun ei ole mihin panna tavaroita, mihin myydä niitä?

Se johtuu ennen kaikkea siitä, että äärettömät maa-alat, samoin kuin tehtaat, konepajat, koneet, rakennukset ja laivat — ovat pohattojen pienen ryhmän omaisuutta. Kymmenet miljoonat ihmiset tekevät työtä näillä mailla, näissä tehtaissa ja konepajoissa, mutta ne kuuluvat muutamalle tuhannelle tai muutamalle kymmenelle tuhannelle rikkaalle tilanherralle, kauppiaalle ja tehtailijalle. Kansa tekee työtä noille pohatoille palkasta, maksusta, leipäpalasta. Kaikki se, mikä tuotetaan työläisten kurjan ylläpidon yli, kaikki se joutuu rikkaiden käsiin, kaikki se on heidän liikevoittoaan, heidän „tulojaan”. Kaikki koneiden ja työparannusten tuottama hyöty menee maanomistajille ja kapitalisteille: he kasaavat miljoonarikkauksia, mutta työntekijäin osalle tulee tuosta rikkaudesta surkeita muruja. Työtä varten työntekijät kootaan yhteen: suurilla maatiloilla ja suurissa tehtaissa työskentelee useita satoja, joskus jopa useita tuhansiakin työläisiä. Työn tällaisesta yhdistämisestä, kun samalla käytetään mitä erilaisimpia koneita, työ käy menestyksellisemmäksi: yksi työläinen tuottaa paljon enemmän kuin ennen kymmenet työläiset, jotka tekivät työtä yksikseen ja ilman minkäänlaisia koneita. Mutta tästä työn menestyksellisyydestä, sen tuottavuudesta koituvaa hyötyä eivät nauti kaikki työtätekevät, vaan ainoastaan mitättömän vähälukuiset suurmaanomistajat, kauppiat ja tehtailijat.

Usein saa kuulla, että tilanherrat ja kauppiat „*antavat työtä*” kansalle, „*antavat*” köyhälle väelle ansiomahdollisuuden. Sanotaan esimerkiksi läheisen tehtaan tai läheisen kartanotilan „*ruokkivan*” paikallisia talonpoikia. Todellisuudessa kuitenkin työläiset *ruokkivat* työllään sekä itsensä että myös kaikki ne, jotka itse eivät tee työtä. *Mutta siitä hyvästä, että hänen sallitaan tehdä työtä tilanherran maalla, tehtaassa tai rautatiellä, työläinen luovuttaa omistajalle ilmaiseksi* kaiken sen, mitä tuotetaan, saaden itse vain niukan toimeentulon. Itse asiassa eivät siis tilanherrat ja kauppiat anna työläisille työtä, vaan työläiset ylläpitävät työnteollaan kaikkia, luovuttaen ilmaiseksi suuren osan työstään.

Edelleen. Kansan kurjuus kaikissa nykyisissä valtioissa johtuu siitä, että työntekijät valmistavat kaikki tuotteet myyntiä, markkinoita varten. Tehtailija ja käsityöläinen, tilanherra ja varakas talonpoika tuottaa erilaisia valmisteita, hoitaa karjaa, kylvää ja korjaa viljan *myyntiä varten*,

saadakse *rahaa*. Raha on tullut nyt kaikkialla perusvoimaksi. Rahaan vaihdetaan kaikki ja kaikenlaiset ihmistyön tuotteet. Rahalla voidaan ostaa kaikkea, mitä halutaan. Rahalla voi ostaa jopa ihmisenkin, s. o. pakottaa varaton ihminen tekemään työtä sen hyväksi, jolla on rahaa. Ennen oli maa perusvoimana — siten oli maaorjuuden vallitessa; kenellä oli maata, sillä oli myös voimaa ja valtaa. Mutta nyt on perusvoimaksi tullut raha, pääoma. Rahalla voidaan ostaa maata kuinka paljon tahansa. Rahatta ei maastakaan ole suurta hyötyä: ei ole millä ostaisi auran tai muita työvälineitä, karjaa, vaatteita ja kaikenlaisia muita kaupunkilaistavaroita, puhumattakaan verojen maksusta. Rahasta ovat miltei kaikki tilanherrat pantanneet maatilansa pankille. Saadakseen rahaa hallitus ottaa lainoja rikkailta ihmisiltä ja pankkiireilta ympäri maailmaa ja maksaa näistä lainoista korkoina satoja miljoonia ruplia vuodessa.

Kaikki käyvät nykyään rahan vuoksi ankaraa sotaa toisiaan vastaan. Jokainen pyrkii ostamaan halvemmalla, myymään kalliimmalla, jokainen pyrkii toisen edelle, myymään mahdollisimman paljon tavaroita, polkemaan hintoja, salaamaan toiselta edullisen myyntipaikan tai edullisen hankintatarjouksen. Tässä yleisessä rahakahakassa joutuvat raskaimmin kärsimään pieneläjät, pikkukäsityöläiset ja pientalonpojat: he jäävät aina jälkeen rikkaasta kauppiasta tai rikkaasta talonpojasta. Heillä ei milloinkaan ole mitään varastoja, he elävät kädestä suhun, kaikissa vaikeissa tilanteissa ja onnettomuustapauksissa heidän on pantettava viimeinen omaisuutensa tai myytävä polkuhinnasta työkarja. Jouduttuaan kerran jonkun kulakin tai koronkiskurin kynsiin, he kykenevät vain ani harvoin vapautumaan kahleista, mutta useimmitenkin joutuvat lopullisesti taloudelliseen häviöön. Joka vuosi kymmenet ja sadat tuhannet pientalonpojat ja käsityöläiset lukitsevat mökkinsä, luovuttavat maaosuutensa ilmaiseksi kyläyhteisölle ja muuttuvat palkkatyöläisiksi, batrakeiksi, sekatyöläisiksi, proletaareiksi. Mutta rikkaat ihmiset kasaavat tässä rahataistelussa yhä suurempia rikkauksia. Rikkaat kasaavat pankkeihin miljoonia ja satoja miljoonia ruplia, eivätkä he rikastu ainoastaan omilla rahoillaan, vaan myöskin vierailta, pankkiin talletetuilla rahoilla. Pankkeihin tai säästökassoihin tallettamistaan kymmenien tai sadan ruplan suuruisista rahasummistaan pieneläjät saavat korkoa kolme

tai neljä kopeekkaa ruplalta, mutta rikkaat tekevät näistä kymmenistä ruplista — miljoonia, laajentavat näillä miljoonilla liikevaihtoaan ja saavat liikevoittoa kymmenen ja kaksikymmentä kopeekkaa ruplalta.

Juuri sen takia sosialidemokraattiset työläiset sanovatkin, että kansan kurjuuden ainoana hävittämiskeinona on se, että koko valtakunnan nykyistä järjestystä muutetaan perin pohjin ja pystytetään *sosialistinen järjestys*, se on: otetaan suurmaanomistajilta pois heidän maatilansa, tehtailijoilta heidän tehtaansa, pankkiireilta heidän rahapääomansa, hävitetään heidän *yksityisomistuksensa*, siirretään heidän omaisuutensa kaikkialla valtiossa koko työkanan käsiin. Silloin työläisten työstä eivät tule määräämään rikkaat, jotka elävät vieraalla työllä, vaan itse työläiset ja heidän valitsemansa henkilöt. Silloin yhteisen työn hedelmät ja kaikkien parannusten ja koneiden antamat edut koituvat kaikkien työtätekevien, kaikkien työläisten hyväksi. Silloin rikkaus tulee lisääntymään vieläkin nopeammin, sillä itselleen työläiset tulevat tekemään työtä paremmin kuin kapitalisteille, ja työpäivä tulee olemaan lyhyempi, työläisten toimeentulo parempi ja koko heidän elämänsä muuttuu aivan toisenlaiseksi.

Mutta järjestyksen muuttaminen kauttaaltaan koko valtakunnassa ei ole helppo tehtävä. Se vaatii suurta työtä, suurta, pitkäaikaista ja sitkeää taistelua. Kaikki rikkaat ihmiset, kaikki omistajat, koko *porvaristo* * tulee kaikin voimin puolustamaan rikkauksiaan. Koko *rikkaiden luokkaa* nousevat puolustamaan virkamiehet ja sotaväki, sillä itse hallituskin on rikkaiden luokan käsissä. Työläisten on yhdyttävä yhtenä miehenä taistelemaan kaikkia niitä vastaan, jotka elävät vieraalla työllä; työläisten itsensä on liityttävä yhteen sekä yhdistettävä kaikki köyhät yhdeksi *työväenluokaksi*, yhdeksi *proletariaatin luokaksi*. Taistelu ei tule olemaan työväenluokalle helppoa, mutta tämä taistelu on päättyvä kiertämättömästi työläisten voittoon, sillä porvaristo eli ihmiset, jotka elävät vieraalla työllä, muodostavat mitättömän osan kansasta. Mutta työväenluokka muodostaa kansan valtavan enemmistön. Työläiset ovat

* Porvari merkitsee omistajaa. Porvaristo — kaikkia omistajia yhteisesti. Suurporvari on suuromistaja. Pikkuporvari — pienomistaja. Porvaristo ja proletariaatti on yhtä kuin omistajat ja työläiset, rikkaat ja köyhät, ihmiset, jotka elävät vieraalla työllä, ja ihmiset, jotka palkasta tekevät työtä toisille.

omistajiin verrattuna samaa kuin miljoonat verrattuna tuhansiin.

Ja työläiset alkavat jo liittyä Venäjällä tätä suurta taistelua varten yhteen sosialidemokraattiseen puolueeseen. Niin vaikeaa kuin onkin yhdistyä salaa, piiloutuen poliisilta, niin sittenkin yhdistys lujittuu ja kasvaa. Ja kun Venäjän kansa on taistellut itselleen poliittisen vapauden, niin silloin työväenluokan yhteenliittymisen asia, sosialismin asia alkaa edistyä verrattomasti nopeammin, vieläkin nopeammin, kuin se edistyy Saksan työläisillä.

3. RIKKAUS JA KURJUUS, OMISTAJAT JA TYÖLÄISET MAASEUDULLA

Me tiedämme nyt, mitä sosialidemokraatit tahtovat. He tahtovat taistella koko rikkaiden luokkaa vastaan kansan vapauttamiseksi kurjuudesta. Eikä maaseudullamme ole kurjuutta vähemmän, vaan ehkäpä enemmänkin kuin kaupungeissa. Emme rupea tässä puhumaan siitä, kuinka suurta on maaseudun kurjuus: jokainen maaseudulla ollut työläinen ja jokainen talonpoika tuntee varsin hyvin maaseudun puutteen, nälän, kylmyyden ja taloudellisen häviön.

Mutta talonpoika ei tiedä, *miksi* hän on puutteenalaisessa asemassa, näkee nälkää ja joutuu taloudelliseen häviöön, hän ei tiedä, *kuinka* voisi vapautua tuosta puutteesta. Sen selville saamiseksi on ennen kaikkea tajuttava, mistä kaikenlainen puute ja kurjuus niin kaupungissa kuin maaseudullakin johtuu. Olemme jo maininneet siitä lyhyesti ja tulleet huomaamaan, että köyhien talonpoikien ja maalaistyöläisten on liityttävä yhteen kaupunkilaistyöläisten kanssa. Mutta se ei riitä. Edelleen on saatava selville, ketkä maaseudun väestöstä asettuvat rikkaiden puolelle, omistajien puolelle, ja ketkä — työläisten puolelle, sosialidemokraattien puolelle. On saatava selville, paljonko on niitä talonpoikia, jotka osaavat yhtä hyvin kuin tilanherrat hankkia pääomaa ja elää vieraalla työllä. Ellei sitä selvitetä perusteellisesti, niin mitkään puheet kurjuudesta eivät silloin johda tuloksiin eikä maalaisköyhälistö tule käsittämään, *keiden* on maaseudulla yhdyttävä keskenään ja liityttävä yhteen kaupunkilaistyöläisten kanssa ja *miten* on meneteltävä, että tuo liitto olisi *luotettava*, ettei talonpoikaa voisi

pettää tilanherran lisäksi myös hänen oma veljensä — rikas talonpoika.

Sen selville saamiseksi tarkastelemmekin nyt, miten voimakkaita ovat tilanherrat maaseudulla ja miten voimakkaita ovat rikkaat talonpojat.

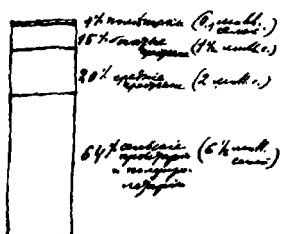
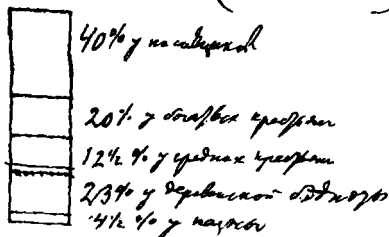
Aloitamme tilanherroista. Heidän voimakkuutensa voidaan arvioida ennen kaikkea sen maamäärän mukaan, mikä on heidän yksityisessä omistuksessaan. Euroopan-Venäjällä on laskettu olevan kaikkiaan maata, sekä talonpoikaiston osuusmaita että yksityisomistuksessa olevia maita, lähes 240 miljoonaa desjatiinaa * (paitsi kruunun maita, joista tulemme puhumaan erikseen). Näistä 240 miljoonasta desjatiinasta talonpoikain käsissä, s.o. *yli kymmenen miljoonan talouden* hallussa on 131 miljoonaa desjatiinaa osuusmaita. Mutta yksityisomistajien käsissä, s.o. *vajaan puolen miljoonan perheen* hallussa on 109 miljoonaa desjatiinaa. Vaikka laskettaisiin tasankin, niin yhtä talonpoikaisperhettä kohti tulisi siis 13 desjatiinaa, jota vastoin yhtä yksityisomistajan perhettä kohti tulisi 218 desjatiinaa! Mutta epäsuhte maan jakaantumisessa on vieläkin suurempi, kuten tulemme heti huomaamaan.

Yksityisomistajien 109 miljoonasta maadesjatiinasta *seitsemän* miljoonaa on *apanaasimaita*, s.o. tsaarin sukukunnan yksityisomistuksessa olevia maita. Tsaari perheineen on tilanherroista ensimmäinen, Venäjän suurin tilanherra. *Yhdellä* suvulla on *enemmän* maata kuin *puolella miljoonalla* talonpoikaisperheellä! Edelleen, kirkoilla ja luostareilla on lähes *kuusi* miljoonaa desjatiinaa maata. Meidän pappimme saarnaavat talonpoikaistolle ahneuden karttamista ja kohtuullisuutta, mutta itselleen he ovat kahmineet kaikenlaisin keinoin suunnattomat määrät maata.

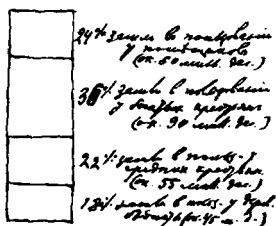
Sitten noin kaksi miljoonaa desjatiinaa lasketaan olevan kaupungeilla ja kauppaloilla ja sama määrä erilaisilla kauppa- ja teollisuusyhtymillä ja yhtiöillä. 92 miljoonaa desjatiinaa maata (tarkka luku on 91.605.845, mutta yksinkertaisuuden vuoksi tulemme esittämään luvut pyöristettyinä) kuuluu *vähemmälle kuin puolelle miljoonalle*

* Kaikki nämä ja alempana olevat maan määrää osoittavat luvut ovat jo kovin vanhentuneita. Ne ovat vuosilta 1877—1878. Mutta uudempia lukuja ei ole. Venäjän hallitus voi pysyä pystyssä vain pimeyden turvin, ja siksi meillä niin harvoin kerätäänkin koko valtakuntaa käsittäviä täydellisiä ja todenperäisiä tietoja kansan elämästä.

<u>X-b</u>	<u>loma- des</u>	<u>zamb Cov- can</u>	<u>zamb C metys- lamin (+ apant- -cava)</u>
0.1	3	100.	60
1.5	7.5	50	90
2	4	35	55
6.5	3 1/2	55	45
<u>10.1</u>	<u>18</u>	<u>240</u>	<u>250</u>
suuh.	suuh.	+ 10 kas	
		250 suuh. des	
		costa... (kann or. 250 suuh.)	

Mass or. 10...
cann...

Mass or. 250...
zamb...

Luokkaryhmittymien mukainen maa-alalaskelma,
jonka V. I. Lenin teki valmistellessaan kirjastaan
„Maalaisköyhälistölle”.— 1903

Pienennetty

(481.358) yksityisomistajaperheelle. Puolet näistä perheistä ovat peräti pieniä omistajia; kullakin niistä on maata alle kymmenen desjatiinan. Ja kaikilla niillä on yhteensä alle miljoonan desjatiinan. Mutta *kuudellatoista tuhannella* perheellä on kullakin *toista tuhatta* desjatiinaa maata; niillä on kaikkiaan *kuusikymmentä viisi miljoonaa desjatiinaa*. Se, miten suunnattomat määrät maata on kerääntynyt suurmaanomistajain käsiin, näkyy siitäkkin, että *hiukan vähemmän kuin tuhat perhettä* (924) omistaa *yli kymmenen tuhannen desjatiinan maata* kukin, ja kaikilla niillä yhteensä on *kaksikymmentä seitsemän miljoonaa desjatiinaa!* Tuhannella perheellä on yhtä paljon kuin kahdella miljoonalla talonpoikaisperheellä.

On ymmärrettävää, että kansan miljoonaisten ja kymmenmiljoonaisten joukkojen *täytyy* kärsiä kurjuutta ja nälkää ja ne *tulevat aina* kärsimään kurjuutta ja nälkää niin kauan, kuin muutamien tuhansien pohattojen käsissä ovat noin äärettömät maa-alat. On ymmärrettävää, että myös valtiovalta, itse hallitus (vaikkapa tsaarihallituskin) tulee siihen saakka tanssimaan näiden suurmaanomistajain pillin mukaan. On ymmärrettävää, että niin kauan kuin maalaisköyhälistö ei itse liity yhteen, yhdisty yhdeksi luokaksi taistellakseen sitkeästi ja vimmatusti tätä tilanherrain luokkaa vastaan, sen on turhaa odottaa joltain tai jostain apua.

Tässä yhteydessä huomautettakoon, että hyvin useilla henkilöillä (ja jopa monilla sivistyneilläkin henkilöillä) on meillä aivan väärä käsitys tilanherraluokan voimakkuudesta, kun he sanovat, että „valtiolla” on paljon enemmän maata. „Jo nyt”, sanovat sellaiset talonpojan huonot neuvonantajat, „suuri osa Venäjän alueesta (s.o. koko maasta) kuuluu valtiolle” (nämä sanat on otettu „Revoljuutionnaja Rossija” lehden 8. n:osta, s. 8). Näiden henkilöiden virhe johtuu seuraavasta. He ovat kuulleet, että *kruunulle* kuuluu meillä Euroopan-Venäjällä 150 miljoonaa desjatiinaa. Asia on todellakin niin. Mutta he ovat unoh-taneet, että nuo puolitoista sataa miljoonaa desjatiinaa ovat melkein kokonaan *kaukaisessa pohjolassa*, Arkangelin, Vologdan, Aunuksen, Vjatkan ja Permin lääneissä *olevia joutomaita ja metsiä*. Kruunulle ovat jääneet siis vain sellaiset maat, jotka eivät tähän asti ole kelvanneet lainkaan taloudessa käytettäväksi. Viljelyskelpoisia maita sen

sijaan on kruunulla *alle neljän miljoonan desjatiinan*. Ja nämäkin kruunun viljelyskelpoiset maat (esimerkiksi Samarān läänissä, missä niitä on erittäin paljon) vuokrataan pohatoille pientä maksua vastaan, melkein ilmaiseksi. Pohatat kahmivat näitä maita tuhansin ja kymmenin tuhansin desjatiinoin ja jakavat niitä sitten talonpoikaistolle monta kertaa kalliimmasta vuokrasta.

Siis perin huonoja talonpojan neuvonantajia ovat ne, jotka sanovat: kruunulla on paljon maata. Todellisuudessa on paljon hyviä maita yksityisillä suurmaanomistajilla (ja muun muassa henkilökohtaisesti myös tsaarilla), ja nämä suurtilanherrat pitävät itse kruununkin omissa käsissään. Ja niin kauan kuin maalaisköyhälistö ei kykene liittymään yhteen ja muuttumaan yhteenliittymisensä kautta mahtavaksi voimaksi, niin kauan „valtio” on aina oleva tilanherraluokan nöyrä palvelija. Eikä saa unohtaa myös seuraavaa: tilanherroina olivat ennen melkein yksinomaan aateliset. Aatelistolla on nytkin suuret määrät maata (115 tuhannella aatelisella laskettiin vuosina 1877—1878 olleen 73 miljoonaa desjatiinaa). Mutta perusvoimaksi on nyt tullut raha, pääoma. Hyvin, hyvin paljon ovat ostaneet itselleen maata kauppiaat ja varakkaat talonpojat. Laskeetaan, että kolmessakymmenessä vuodessa (vuodesta 1863 vuoteen 1892) aatelisto on menettänyt maata (siis myynyt enemmän kuin ostanut) yli kuudensadan miljoonan ruplan arvosta. Mutta kauppiaat ja kunniaporvarit ovat hankkineet maata 250 miljoonan ruplan arvosta. Talonpojat, kasakat ja „muu maalaisrahvas” (joksi hallituksemme nimittää tavalliseen väkeen kuuluvia henkilöitä erotukseksi „jalosukuisista” ja „puhtaasta väestä”) ovat hankkineet maata 300 miljoonan ruplan arvosta. Siis koko Venäjällä talonpojat ostavat itselleen vuosittain yksityisomaisuudekseen maata keskimäärin 10 miljoonan ruplan arvosta.

Talonpoikia on siis erilaisia: toiset kärsivät kurjuutta ja nälkää, toiset rikastuvat. Sellaisia rikkaita talonpoikia, jotka pyrkivät tilanherrojen puoleen ja jotka tulevat päämäärin rikkaiden puolta työläisiä vastaan, ilmaantuu siis yhä enemmän. Ja maalaisköyhälistön, joka tahtoo yhtyä kaupunkilaistyöläisten kanssa, on ajateltava perinpohjaisesti tätä seikkaa ja otettava selville, kuinka paljon näitä rikkaita talonpoikia on, kuinka suuri on heidän voimansa ja minkälaisen liiton me tarvitsemme taistellaksemme tätä

voimaa vastaan. Mainitsimme vast'ikään talonpojan huonoista neuvonantajista. Nuo huonot neuvonantajat sanovat mielellään: talonpojilla on jo liitto. Sinä liittona on kyläyhteisö, yhdyskunta. Kyläyhteisö on suuri voima. Kyläyhteisö liittää talonpojat kiinteästi toisiinsa; yhteisötalonpoikain organisaatio (s.o. yhdistys, liitto) on kolossaalinen (s.o. valtava, laaja).

Se ei ole totta. Se on satua. Vaikka se onkin kunnan ihmisten keksimää, niin se on kuitenkin satua. Jos alamme kuunnella satuja, niin sillä me vain pilaamme asiamme, maalaisköyhälistön ja kaupunkilaistyöläisten liiton asian. Katsokoon jokainen maaseutuasukas tarkkaavaisesti ympärilleen: onko kyläyhteisö, onko talonpoikain yhdyskunta sen köyhälistön liiton kaltainen, jonka tehtävänä on taistella *kaikkia* pohattoja vastaan, *kaikkia* niitä vastaan, jotka elävät vieraalla työllä? Ei, ei ole eikä voikaan olla sen kaltainen. Jokaisessa kylässä, jokaisessa yhteisössä on paljon batrakkeja, paljon köyhtyneitä talonpoikia, ja on pohattoja, jotka itse pitävät batrakkeja ja ostavat itselleen maata „ikuisiksi ajoiksi”. Nämä pohatat ovat myös yhteisön jäseniä ja he johtavat yhteisöä, sillä heillä on voimaa. Mutta tarvitsemme me sellaista liittoa, johon kuuluu pohattoja ja jota pohatat johtavat? Emme lainkaan. Me tarvitsemme liittoa *taistellaksemme* pohattoja vastaan. Siis kyläyhteisö ei sovi meille lainkaan.

Me tarvitsemme vapaaehtoista liittoa, vain sellaisten ihmisten liittoa, jotka ovat ymmärtäneet, että heidän täytyy yhtyä kaupunkilaistyöläisten kanssa. Mutta kyläyhteisö ei ole vapaaehtoinen liitto, vaan pakollinen liitto. Kyläyhteisöön ei kuulu vain niitä ihmisiä, jotka tekevät työtä pohattojen hyväksi ja tahtovat taistella yhdessä pohattoja vastaan. Yhteisöön kuuluu kaikenlaisia ihmisiä, jotka eivät kuulu siihen omasta tahdostaan, vaan sen tähden, että heidän vanhempansa ovat kyseisellä maalla eläneet, tehneet työtä kyseisen tilanherran hyväksi, sen tähden, että esivalta on heidät kyseiseen yhteisöön merkinnyt. Köyhät talonpojat eivät voi erota vapaasti kyläyhteisöstä; he eivät voi ottaa vapaasti yhteisöön vierasta henkilöä, jonka poliisi on merkinnyt toiseen kuntaan, vaikka meille, liitollemme, olisi ehkä tarpeen, että hän olisi juuri täällä. Ei, me tarvitsemme aivan toisenlaisen liiton, yksinomaan vain työmiesten ja

köyhien talonpoikain vapaaehtoisen liiton taistellaksemme kaikkia niitä vastaan, jotka elävät vieraalla työllä.

Ne ajat ovat jo kauan sitten olleet ja menneet, jolloin kyläyhteisö oli voimaa. Eivätkä nuo ajat palaa enää milloinkaan. Kyläyhteisö oli voimakas silloin, kun talonpoikain keskuudessa ei ollut juuri lainkaan batrakkeja eikä työläisiä, jotka olisivat kuljeskelleet ansiotöiden haussa ympäri Venäjää, silloin kun ei ollut juuri lainkaan myöskään pohattoja, kun maaorjanomistaja sorti kaikkia samalla tavalla. Mutta nyt on perusvoimaksi tullut raha. Rahan vuoksi jopa saman yhteisön jäsenetkin kamppailevat keskenään kuin villipedot. Rahakkaat talonpojat ahdistavat ja ryöstävät oman yhteisönsä jäseniä pahemmin kuin jotkut tilanherrat. Meille ei ole nyt tarpeen kyläyhteisö, vaan liitto *rahan valtaa* vastaan, pääoman valtaa vastaan, maa-seudun kaikkien työmiesten ja eri yhdyskuntien köyhien talonpoikien liitto, koko maalaisköyhälistön ja kaupunkilais-työläisten taisteluliitto yhtä hyvin tilanherroja kuin rikkaita talonpoikiakin vastaan.

Miten voimakkaita ovat tilanherrat, sen me olemme nähneet. Tarkastelkaamme nyt, paljonko on rikkaita talonpoikia ja miten voimakkaita he ovat.

Tilanherrain voimakkuudesta me teimme arvion heidän tilojensa suuruuden mukaan, heillä olevan maamäärän mukaan. Tilanherrat käyttävät vapaasti maataan, ostavat ja myyvät sitä vapaasti. Sen vuoksi heidän voimakkuutensa voidaan arvioida sangen tarkasti heillä olevan maamäärän perusteella. Sitä vastoin talonpojilla ei meillä tähän saakka ole ollut oikeutta määrätä vapaasti omasta maastaan, he ovat vieläkin puoleksi maaorjia, omiin yhdyskuntiinsa sidottuja. Sen vuoksi rikkaiden talonpoikain voimaa ei voida määritellä heillä olevan osuusmaan määrän mukaan. Rikkaat talonpojat eivät rikastu maaosuudestaan: he *ostavat* suuria määriä maata, ostavat sekä „ikuisiksi ajoiksi” (s.o. yksityisomaisuudekseen) että „vuosiksi” (s.o. ottavat vuokralle), ostavat sekä tilanherroilta että omalta talonpoikaisveljeltään, siltä, joka hylkää maansa, joka antaa puutteen vuoksi maaosuutensa vuokralle. Sen vuoksi on varmintä erottaa rikkaat, keskivarakkaat ja köyhät talonpojat toisistaan sen mukaan, montako hevosta heillä on. Talonpoika, jolla on useampia hevosia, on miltei aina rikas talonpoika; koska hänellä on paljon työjuhtia, niin se

merkitsee, että hänellä on paljon kylvöjäkin, osuusmaan lisäksi muutakin maata ja rahaakin säästössä. Sitä paitsi meillä on mahdollisuus saada selville, kuinka paljon koko Venäjällä (Euroopan-Venäjällä, Siperiaa ja Kaukasiaa lukuunottamatta) on talonpoikia, joilla on useampia hevosia. Ei tietenkään saa unohtaa, että koko Venäjästä voidaan puhua vain yleensä: eri kihlakunnissa ja lääneissä on sangen paljon erilaisuutta. Esimerkiksi kaupunkien lähistöllä on usein sellaisia rikkaita maataviljeleviä talonpoikia, joilla on hyvin vähän hevosia. Toiset harjoittavat edullista puutarhaviljelystä, toisilla taas on vähän hevosia, mutta paljon lemmiä, ja he myyvät maitoa. Kaikkialla Venäjällä on sellaisiakin talonpoikia, jotka eivät rikastu maanviljelyksellä, vaan kaupankäynnillä, rakentavat öljynpuristamoja, ryynimyllyjä ja muita tuotantolaitoksia. Jokainen maaseudulla asuva tuntee hyvin kotikylänsä tai -seutunsa rikkaat talonpojat. Mutta meidän on saatava selville, kuinka paljon heitä on koko Venäjällä ja kuinka voimakkaita he ovat, ettei köyhä talonpoika kulkisi umpimähkään, sidotuin silmin, vaan tietäisi täsmälleen, ketkä ovat hänen ystäviään ja ketkä hänen vihollisiaan.

Niinpä katsommekin nyt, paljonko on hevosta omistavia rikkaita ja köyhiä talonpoikia. Olemme jo maininneet, että talonpoikaistalouksia lasketaan Venäjällä olevan kaikkiaan noin *kymmenen miljoonaa*. Näillä talouksilla on nykyään todennäköisesti yhteensä noin *viisitoista miljoonaa* hevosta (neljätoista vuotta sitten oli *seitsemäntoista miljoonaa*, mutta nyt on vähemmän). Siis jokaista *kymmentä* taloutta kohti tulee keskimäärin *viisitoista* hevosta. Mutta koko juttu on siinä, että eräillä harvoilla on paljon hevosia, kun taas toisilla ja sitä paitsi hyvin monilla ei ole lainkaan tai on vähän. Hevosettomia talonpoikia on *vähintään kolme miljoonaa*, ja sellaisia talonpoikia, *joilla on yksi hevonen*, on noin kolme ja puoli miljoonaa. Nämä kaikki ovat joko täydelliseen taloudelliseen häviöön joutuneita tai köyhiä talonpoikia. Sanomme heitä maalaisköyhälistöksi. Heitä on *kuusi ja puoli miljoonaa kymmenestä miljoonasta*, siis *miltei kaksi kolmasosaa!* Sitä seuraavia ovat keskitalonpojat, joilla on pari työjuhtaa kullakin. Tällaisia talonpoikaistalouksia on *noin kaksi miljoonaa*, ja niillä on *noin neljä miljoonaa* hevosta. Näiden jälkeen seuraavat rikkaat talonpojat, joilla on enemmän kuin pari työjuhtaa kullakin.

Tällaisia talonpoikaistalouksia on *puolitoista miljoonaa*, mutta niillä on *seitsemän ja puoli miljoonaa* hevosta*. Tämä merkitsee: talouksien noin yhden kuudesosan käsissä on puolet kaikista hevosista.

Tietäessämme tuon voimme melko tarkasti arvioida rikkaiden talonpoikien voiman. Lukumääräisesti heitä on hyvin vähän: eri yhdyskunnissa, eri kunnissa heitä kertyy noin kymmenen, kaksikymmentä jokaista sataa taloutta kohti. Mutta nuo harvat taloudet ovat rikkaimpia. Koko Venäjän mitassa heillä osoittautuu olevan hevosia miltei yhtä paljon kuin kaikilla muilla talonpojilla yhteensä. Siis kylvöjäkin heillä on lähes puolet kaikista talonpoikain kylvöistä. Nämä talonpojat saavat viljaa paljon enemmän kuin heidän perheensä tarvitsee. He myyvät viljaa suurin määrin. Vilja ei ole heillä vain toimeentuloa varten, vaan ennen kaikkea myyntiä varten, rahan hankkimista varten. Näillä talonpojilla on mahdollisuus koota rahaa. He tallettavat ne säästökassoihin ja pankkeihin. He ostavat itselleen maata omaisuudekseen. Olemme jo puhuneet siitä, miten paljon talonpojat koko Venäjällä ostavat vuosittain maata; miltei kaikki nuo maat joutuvat juuri noille harvoille rikkaille talonpojille. Maalaisköyhälistön täytyy ajatella muuta kuin maan ostoa, sitä, miten voisi hankkia elatusensa. Usein sillä ei riitä rahaa leipäänkään, maan ostosta puhumattakaan. Sen vuoksi mitkään pankit yleensä ja eritoten talonpoikaispankki eivät auta maanhankinnassa lainkaan kaikkia talonpoikia (kuten väittävät joskus henkilöt, jotka pettävät talonpoikaa tai ovat kovin yksinkertaisia), vaan ainoastaan mitätöntä talonpoikaiston osaa, vain pohattoja. Siksipä nekin maamiehen kelvottomat neuvonantajat, joista olemme maininneet, eivät puhu totta talonpoikaiston maanostosta sanoessaan, että tuo maa muka

* Toistamme vielä kerran, että otamme tässä keskimääräiset, liikiptäiset luvut. Ehkei rikkaita talonpoikia olekaan täsmälleen puolitoista miljoonaa, vaan miljoona ja neljännes tai miljoona ja kolme neljännessä tai jopa kaksi miljoonaa. Se ei ole enää suuri ero. Eikä kysymys ole siitä, että huomioidaan jokainen tuhat tai sata tuhatta, vaan siitä, että ymmärrettäisiin selvästi, kuinka voimakkaita ovat rikkaat talonpojat, millainen on heidän asemansa, että osattaisiin erottaa omat viholliset ja ystävät, ettei annettaisi kaikenlaisten lorujen tai tyhjääpäiväisten sanojen pettää itseään, vaan tiedettäisiin tarkalleen sekä köyhälistön asema ja varsinkin rikkaiden asema.

Silmäilköön maaseudun jokainen työntekijä tarkkaavaisesti oman kuntansa ja naapurikuntien elämää. Hän huomaa, että laskelmamme on oikea, että keskimäärin on kaikkialla juuri siten: jokaista sataa taloutta kohti tulee kymmenen, korkeintaan kaksikymmentä pohattaa, noin kaksikymmentä keskitalonpoikaa, ja kaikki muut ovat köyhälistöä.

siirtyy pääomalta työlle. Maa ei koskaan voi siirtyä työlle, siis köyhälle työhmiselle, sillä maasta pitää maksaa rahalla. Mutta köyhälistöllä ei koskaan ole liikeneviä rahoja. Maa siirtyy vain raharikkaille pohattatalonpojille, pääomalle, vain niille henkilöille, joita vastaan maalaisköyhälistön on *taisteltava* liitossa kaupunkilaistyöläisten kanssa.

Rikkaat talonpojat eivät ainoastaan osta maata ikiomaksi, vaan juuri he ottavat sitä eniten vuokralle muutamien vuosien ajaksi. He vievät maan maalaisköyhälistöltä vuokratien suuria alueita. Esimerkiksi erään Poltavan läänin kihlakunnan (Konstantinogradin kihlakunnan) osalta laskettiin, paljonko rikkaat talonpojat olivat vuokranneet maata. Ja mitä havaittiin? Niitä, jotka olivat vuokranneet 30 desjatiinaa ja enemmän taloutta kohti, oli hyvin vähän, kaikkiaan kaksi taloutta jokaisesta 15 taloudesta. Mutta nuo pohatat olivat kahmineet käsiinsä *puolet* kaikesta vuokramaasta, ja jokaista pohattaa kohti tuli *75 desjatiinaa* vuokramaata! Tai toinen esimerkki. Taurian läänissä laskettiin, kuinka suuren osan pohatat olivat anastaneet siitä maasta, jonka talonpojat olivat *kyläyhteisönä*, yhdyskuntana, vuokranneet valtiolta. Osoittautui, että pohatat, joita oli vain *yksi viidesosa* talouksista, olivat anastaneet itselleen *kolme neljäsosaa* kaikesta vuokralle otetusta maasta. Maa jaetaan kaikkialla rahojen mukaan, mutta rahaapa onkin vain harvoilla pohatoilla.

Edelleen, paljon maita antavat nykyään vuokralle itse talonpojatkin. He hylkäävät maaosuutensa, sillä heillä ei ole karjaa, ei siementä eikä mitään talouden pitoa varten. Rahatta ei nykyään maallakaan ole mitään virkaa. Esimerkiksi Samaran läänin Novouzenskin kihlakunnassa jokaisesta kolmesta rikkaasta talonpoikaistaloudesta yksi ja jopa kaksikin taloutta *vuokraa osuusmaata* omalta tahii vieraalta yhdyskunnalta. Ja maaosuuksiaan antavat vuokralle hevosettomat tai ne, joilla on yksi hevonen. Kokonainen *kolmasosa* Taurian läänin talonpoikaistalouksista antaa vuokralle maaosuutensa. *Neljäsosa* kaikista talonpoikain maaosuuksista, neljännesmiljoona desjatiinaa maata, annetaan vuokralle. Ja tästä neljännesmiljoonasta sata viisikymmentä tuhatta desjatiinaa (kolme viidesosaa) joutuu rikkaiden talonpoikain käsiin! Siinä taaskin me näemme, onko kyläyhteisö, yhdyskunta sopiva

maalaisköyhälistölle. Kenellä kyläyhdyksunnassa on rahaa, sillä on myös voimaa. Mutta me tarvitsemme kaikkien yhteisöjen köyhälistön liittoa.

Samoin kuin maan oston nähden talonpoikia petetään myös puhumalla aurojen, leikkuukoneiden ja muiden uuden-aikaisten työvälineiden ostamisesta halvalla hinnalla. Järjestetään zemstvovarastoja, artteleja ja sanotaan: uuden-aikaiset työvälineet parantavat talonpoikaiston asemaa.— Se on pelkkää petosta. Kaikki nuo parhaat työvälineet joutuvat yksinomaan vain pohatoille, mutta köyhälistö ei saa niitä juuri lainkaan. Ei sen auta ajatella auroja eikä leikkuukoneita, hyvä kun saisi edes henkensä pitimet! Kaikki sellainen „talonpoikaiston auttaminen” on pohattojen auttamista eikä mitään muuta. Mutta köyhälistön joukkoja, joilla ei ole maata, ei karjaa eikä varastoja, ei auteta sillä, että paremmat työvälineet halpenevat. Niinpä esimerkiksi eräässä Samaran läänin kihlakunnassa laskettiin kaikki parannetut työvälineet, joita oli rikkailla ja köyhillä talonpojilla. Osoittautui, että talouksien yhdellä viidesosalla, s.o. varakkaimmilla oli miltei kolme neljäsosaa kaikista parannetuista työvälineistä, kun taas köyhälistöllä, joka käsitti puolet talouksista, oli kaiken kaikkiaan yksi kolmaskymmenesosa. Tässä kihlakunnassa on hevosettomia ja yhden hevosen omistavia talouksia 10 tuhatta kaikista 28 tuhannesta taloudesta; ja näillä 10 tuhannella taloudella on kaiken kaikkiaan seitsemän parannettua työvälinettä tämän kihlakunnan kaikkien talonpoikaistalouksien kaikista 5.724 parannetusta työvälineestä. Seitsemän työvälinettä 5.724:stä — sellainen on maalaisköyhälistön osuus kaikissa näissä talouden parannuksissa, aurojen ja leikkuukoneiden leviämisisä, jotka auttavat muka „koko talonpoikaista”! siinä kaikki, mitä maalaisköyhälistö voi odottaa henkilöiltä, jotka jaarittelevat „talonpoikaistalouden parantamisesta”!

Rikkaan talonpoikaiston eräs peruserikoisuus on vihdoin siinä, että se palkkaa *batrakkeja ja päiväläisiä*. Rikkaat talonpojat kuten tilanherratkin elävät niin ikään vieraalla työllä. He rikastuvat kuten tilanherratkin siksi, että talonpoikaisjoukot joutuvat häviötilaan ja köyhtyvät. He pyrkivät kuten tilanherratkin puristamaan batrakeistaan mahdollisimman paljon työtä ja maksamaan heille mahdollisimman vähän. Elleivät miljoonat talonpojat olisi peräti

häviötilaan saatettuja ja pakoitettuja menemään vieraille työhön, menemään palkkalaisiksi, myymään työvoimaansa, niin silloin rikkaita talonpoikia ei voisi olla olemassakaan, he eivät voisi hoitaa talouttaan. Silloin ei olisi missään heidän saatavissaan „rappiolle” joutuneita maaosuuksia, eivätkä he löytäisi mistään itselleen työläisiä. Mutta koko Venäjän mitassa puolitoista miljoonaa rikkaasta talonpoikaa palkkaa todennäköisesti vähintään *miljoonan* batrakkia ja päiväläistä. Ymmärrettävää on, että siinä suurtaistelussa, jota käydään omistajaluokan ja omistamattomien luokan välillä, isäntien ja työläisten välillä, porvariston ja proletariaatin välillä — rikkaat talonpojat asettuvat omistajien puolelle, työväenluokkaa vastaan.

Nyt me tiedämme rikkaan talonpoikaiston aseman ja voiman. Tarkastelkaamme, minkälaista on maalaisköyhälistön elämä.

Olemme jo maininneet, että maalaisköyhälistöön kuuluu valtava enemmistö, miltei kaksi kolmasosaa kaikista Venäjän talonpoikaistalouksista. Ensinnäkin hevosettomia talouksia on vähintään *kolme miljoonaa* — nykyään niitä on todennäköisesti jo enemmänkin, aina kolmeen ja puoleen miljoonaan. Jokainen nälkävuosi, jokainen katovuosi saattaa taloudelliseen häviöön kymmeniä tuhansia talouksia. Väestö lisääntyy, elämä käy yhä ahtaammaksi, mutta kaiken parhaan maan ovat tilanherrat ja rikkaat talonpojat jo anastaneet itselleen. Ja siksi joka vuosi yhä enemmän väkeä joutuu taloudelliseen häviöön, poistuu kaupunkikeihin ja tehtaisiin, menee batrakeiksi, muuttuu sekatyöläisiksi. Hevoseton talonpoika on sellainen talonpoika, joka on jo kokonaan köyhtynyt. Hän on proletaari. Hän elää (niin kauan kuin elää, oikeamminkin kituu eikä elä) *palkkatyöllä*, vaan ei maanviljelyllä eikä taloudenhoidolla. Hän on kaupunkilaistyöläisen oma veli. Hevosetomalle talonpojalle on maakin tarpeeton: puolet hevosetommista talouksista *antavat maaosuutensa vuokralle*, luovuttavatpa sen joskus yhteisölle ilmaiseksikin (vieläpä maksavatkin päälle päätteeksi!), sillä maan muokkaaminen on heille ylivoimaista. Hevoseton talonpoika kylvää ehkä desjatiinan, korkeintaan kaksi. Hän joutuu aina ostamaan lisää viljaa (jos on millä ostaa) — omalla viljallaan hän ei tule koskaan toimeen. Eivätpä ole kovin kaukana heistä nekään talonpojat, joilla on yksi hevonen ja joita on

Venäjällä noin 3½ miljoonaa taloutta. On tietenkin poikkeuksia, ja olemme jo maininneet, että siellä täällä on keskivarakkaita ja jopa varakkaitakin yhden hevosen omaavia talonpoikia. Mutta emme puhu poikkeuksista emmekä yksityisistä paikkakunnista, vaan koko Venäjästä. Kun otetaan kaikki ne talonpojat, joilla on yksi hevonen, niin epäilemätöntä on, että he ovat köyhää ja kurjistunutta väkeä. Talonpoika, jolla on yksi hevonen, kylvää jopa maanviljelyslääneissäänkin kolme—neljä desjatiinaa, harvoin viisi; hänkään ei tule toimeen omalla viljallaan. Hyvinäkään vuosina hänen ravintonsa ei ole hevosettoman talonpojan ravintoa parempaa — siis hän on ainaisesti aliravittu, alituisesti nälässä. Taloutensa on aivan rappiolla, karja huonoa, se on rehun puutteessa, ei ole voimia muokata kunnolla maata. Talonpoika, jolla on yksi hevonen, voi käyttää koko talouteensa (karjan rehua lukuunottamatta) — esimerkiksi Voronezhin läänissä — korkeintaan *kaksikymmentä ruplaa vuodessa!* (Rikas talonpoika käyttää *kymmenen kertaa enemmän.*) Kaksikymmentä ruplaa vuodessa maan vuokraamiseen, karjan ostoon, sahran ja muiden työvälineiden kunnostamiseen, paimenen palkkaan ja kaikkeen muuhun! Onko se mikään talous? Se on alituista huolta, suoranaista pakkotyötä, ainaista vaivannäköä. Aivan ymmärrettävää on, että yhden hevosen omistavien talonpoikain keskuudessa on — ja paljon onkin — sellaisia, jotka *vuokraavat maaosuutensa*. Köyhälle ei maastakaan ole suurta hyötyä. Kun rahaa ei ole, niin maastakaan et saa rahaa, et edes elatustasi. Mutta rahaa tarvitaan kaikkeen: sekä ruokaan että vaatteisiin, sekä taloudenhoitoon että veroihin. Voronezhin läänissä talonpoika, jolla on yksi hevonen, maksaa yksistään veroja tavallisesti noin *kahdeksantoista ruplaa* vuodessa, kun kaiken kaikkiaan hän ansaitsee *kaikkiin* menoihin korkeintaan 75 ruplaa vuodessa. Siinä voidaan vain pilanpäiten puhua maan ostosta, uudenaikaisista työvälineistä, maaseutupankeista: niitä ei ole keksitty lainkaan köyhälistöä varten.

Mistä sitten saa rahaa? Täytyy etsiä „ansioita”. Kuten hevoseton, niin myös yhden hevosen omistava talonpoika elää kituuttaakin vain „ansioilla”. Entä mitä merkitsevät „ansiot”? Ne merkitsevät työntekoa vieraille ihmisille, palkkatyötä. Ne merkitsevät, että talonpoika, jolla on yksi hevonen, on puolittain lakannut olemasta isäntä ja muuttu-

nut palkkalaiseksi, proletaariksi. Juuri sen vuoksi näitä talonpoikia sanotaankin *puoliproletaareiksi*. Hekin ovat kaupunkilaistyöläisen veljiä, sillä heitäkin riistävät kaikin tavoin kaikenlaiset isännät. Heilläkään ei ole muuta ulospääsyä, muuta pelastusta kuin liittyä yhteen sosialidemokraattien kanssa taistellakseen kaikkia pohattoja vastaan, kaikkia omistajia vastaan. Kuka työskentelee rautateiden rakennustöissä? ketä urakoitsijat ryöstävät? kuka käy metsätöissä ja tukinuitossa? kuka työskentelee batrakkina? kuka tekee päiväläistyötä? kuka tekee sekatyöt kaupungeissa ja satamissa? Kaiken sen tekee maalaisköyhälistö. Kaiken sen suorittavat hevosettomat ja yhden hevosen omistavat talonpojat. Kaiken sen tekevät maaseudun proletaarit ja puoliproletaarit. Ja miten paljon onkaan tällaista kansaa Venäjällä! On laskettu, että Venäjällä (paitsi Kaukasiaa ja Siperiaa) annetaan joka vuosi kahdeksan, joskus jopa yhdeksänkin *miljoonaa* passia. Nämä kaikki ovat työläisiä, jotka käyvät ansiotöissä vierailta paikkakunnilla. He ovat talonpoikia vain nimeltä, mutta itse asiassa he ovat palkkalaisia, työläisiä. Kaikkien heidän on liityttävä yhteen liittoon kaupunkilaistyöläisten kanssa, ja jokainen maaseudulle tunkeutunut valon ja tiedon säde tulee voimistamaan ja lujittamaan tätä liittoa.

Ei saa unohtaa vielä erästä „ansioita” koskevaa seikkaa. Kaikenkarvaiset virkamiehet ja virkamiesten tavalla ajattelevat henkilöt jaarittelevat mielellään siitä, että talonpojalle, maamiehelle „on tarpeen” kaksi seikkaa: maata (mutta ei kovin paljoa — ja eihän sitä ole mistä paljon ottaakaan, sillä rikkaat ovat jo kaiken anastaneet!) ja „ansiot”. Sen tähden, jotta voitaisiin nähkääs auttaa kansaa, maaseudulla on ruvettava harjoittamaan enemmän ammatteja, on „annettava” enemmän „ansioita”. Sellaiset puheet ovat pelkkää teeskentelyä. Ansiot ovat köyhälistölle palkkatyötä. „Ansioiden antaminen” talonpojalle merkitsee talonpojan muuttamista palkkatyöläiseksi. Apu sekin, älä muuta sano! Rikkaita talonpoikia varten on olemassa toisia, pääomaa vaativia „ansioita” — esimerkiksi myllyn tai muun laitoksen rakentaminen, puimakoneen ostaminen, kaupankäynti j.n.e. Näiden rahamiesten ansioiden ja köyhälistön *palkkatyön* sekoittaminen keskenään merkitsee köyhälistön pettämistä. Moinen petos on tietenkin edullista rikkaille, heille on edullista kuvata asia siten, että kaikki „ansiot” ovat

muka *kaikkien* talonpoikien voimien ja varojen mukaisia. Mutta se, joka todellakin tahtoo köyhälistölle hyvää, sanoo sille *koko totuuden ja vain totuuden*.

Ja nyt meidän on mainittava keskitalonpoikaistosta. Olemme jo tulleet huomaamaan, että yleensä keskitalonpojaksi voidaan laskea Venäjällä se talonpoika, jolla on pari työjuhtaa, ja että näitä talonpoikaistalouksia on noin kaksi miljoonaa kymmenestä miljoonasta. Keskitalonpoika on rikkaan ja proletaarin välillä — siksi häntä sanotaankin keskitalonpojaksi. Ja hän elää keskinkertaisesti: hyvinä vuosina hän kattaa taloudestaan saamallaan tuloilla menot, mutta puute kyttää silti häntä alati. Hänellä ei ole joko lainkaan säästöjä tai on niitä hyvin vähän. Sen vuoksi hänen taloutensa on epävakainen. Rahan hankkiminen on vaikeaa: ani harvoin hän saa taloudestaan tarvittavan määrän varoja ja silloinkin nipin napin. Ja ansiotöihin lähteminen merkitsisi talouden hylkäämistä, sen laiminlyöntiä. Monet keskitalonpojista eivät kuitenkaan voi tulla mitenkään toimeen ilman ansiotöitä: on pestauduttava palkkalaiseksi, puute pakoittaa menemään tilanherrain orjuuteen, ottamaan velkaa. Eikä keskitalonpoika juuri koskaan onnistu pääsemään veloistaan: hänellä ei ole varmoja tuloja, kuten rikkaalla talonpojalla. Senpä vuoksi velkaantuminen on samaa, kuin jos panisi päänsä hirto-silmukkaan. Ja niin hän ei pääsekään veloistaan, joutuen vihdoin lopullisesti taloudelliseen häviöön. Tilanherran velkaorjuuteen joutuu eniten keskitalonpoikia, sillä tilanherra tarvitsee urakatöihin talonpoikia, jotka eivät ole häviötilaan joutuneita, joilla on pari hevosta sekä kaikki taloudessa tarvittavat työvälineet. Keskitalonpoijan on vaikea lähteä muualle ansiotöihin, ja juuri siksi hän meneekin tilanherran velkaorjuuteen sekä viljasta että laitumesta, sekä otrezkamaiden vuokrasta että talvella ottamastaan rahavelasta. Tilanherran ja kulakin lisäksi keskitalonpoikaa ahdistaa myös rikas naapuri: tämä kahmii aina maan keskitalonpoijan ulottuvilta eikä ole käyttämättä hyväkseen tilaisuutta ahdistaa häntä kaikin keinoin. Siten siis elää keskitalonpoika: hän ei ole kala eikä lintu. Hän ei ole todellinen, aito isäntämies enempää kuin työläinenkään. Kaikki keskitalonpoijat pyrkivät isänniksi, tahtovat tulla omistajiksi, mutta siinä onnistuvat vain ani harvat. Hyvin vähän on sellaisia, jotka palkkaavat jopa batrakkeja tai

päiväläisiä ja jotka itse pyrkivät rikastumaan toisen työstä, kapuamaan pohataksi toisen selässä. Palkkaamisen asemesta keskitalonpoikaiston suurimman osan on itsensä palkkauttava.

Kaikkialla, missä alkaa taistelu rikkaiden ja köyhien, omistajien ja työläisten välillä, keskitalonpoika osoittautuu olevan keskellä eikä tiedä, kummalle puolelle menisi. Rikkaat kutsuvat häntä omalle puolelleen: sinäkin olet muka isäntä, omistaja, eihän sinulla ole mitään tekemistä rutiköyhien työläisten kanssa. Mutta työläiset sanovat: rikkaat pettävät ja ryöväävät sinuakin, sinulla ei ole muuta pelastusta kuin auttaa meitä taistelussa kaikkia rikkaita vastaan. Tätä kiistaa keskivarakkaasta talonpojasta käydään kaikkialla, kaikissa maissa, missä sosialidemokraattiset työläiset taistelevat työkansan vapauttamisen puolesta. Venäjällä tämä kiista on juuri alkamassa. Sen vuoksi meidän on tarkasteltava tätä asiaa erittäin huolellisesti ja oltava selvillä siitä, minkälaisin petoksin rikkaat viekoittelevat puolelleen keskitalonpoikaa, miten meidän on paljastettava nuo petokset, kuinka meidän on autettava keskitalonpoikaa löytämään todelliset ystävänsä. Jos Venäjän sosialidemokraattiset työläiset lähtevät heti oikealle tielle, niin meidän onnistuu järjestää maaseudun työkansan luja liitto kaupunkilaistyöläisten kanssa paljon nopeammin kuin saksalaisten työläistovereidensä ja saada pian voitto kaikista työtätekevien vihollisista.

4. MINNE KESKITALONPOJAN ON MENTÄVÄ? OMISTAJIEN JA RIKKAIDEN PUOLELLE VAIKO TYÖLÄISTEN JA OMISTAMATTOMIEN PUOLELLE?

Kaikki omistajat, koko porvaristo yrittää vetää keskitalonpoikaa puolelleen lupaamalla hänelle kaikenlaisia talouden parantamiskeinoja (huokeita auroja, maaseutupankkeja, heinäviljelyn käytäntöön ottamista, halpahan-taista karjaa, lannoitusaineita y.m.s.) ja vetämällä talonpojan mukaan kaikenlaisiin maatalousliittoihin (kooperaatioihin, joiksi niitä kirjoissa nimitetään), kaikenlaisiin isäntien välisiin liittoihin, joiden päämääränä on talouden parantaminen. Siten porvaristo koettaa houkutellessa

keskitalonpoikaa ja jopa pientalonpoikaakin, vieläpä puoliproletaariakin luopumaan liitosta työläisten kanssa, koettaa saada heidät puolustamaan rikkaita, porvaristoa sen taistelussa työläisiä, proletariaattia vastaan.

Sosialidemokraattiset työläiset vastaavat tähän: talouden parantaminen on hyvä asia. Ei siinä mitään pahaa ole, että auroja voidaan ostaa halvemmalla; nykyään jokainen älykäs kauppiaskin pyrkii myymään halvemmalla houkutelakseen ostajia. Mutta kun köyhälle talonpojalle ja keskitalonpojalle sanotaan, että talouden parantaminen ja aurojen hinnan alentaminen auttaa heitä kaikkia pääsemään puutteesta ja nousemaan jaloilleen koskematta lainkaan rikkaita ihmisiä, niin *se on petosta*. Kaikista noista parannuksista, halvennuksista ja kooperaatioista (tavarain myynti- ja ostoliitoista) *hyötyvät paljon enemmän rikkaat*. Rikkaat tulevat yhä voimakkaammiksi, ahdistavat yhä enemmän sekä köyhälistöä että keskitalonpoikia. Niin kauan kuin rikkaat jäävät rikkaiksi, niin kauan kuin heidän käsissään on suurin osa maasta ja karjasta, työvälineistä ja rahavaroista, niin kauan ei köyhälistö eivätkä keskivarakkaatkaan talonpojat pääse *koskaan* puutteesta. Yhden ja toisen keskitalonpojan onnistuu kiivetä noiden parannusten ja kooperaatioiden avulla rikkaiden joukkoon, mutta koko kansa ja kaikki muut keskitalonpojat juuttuvat yhä suurempaan puutteeseen. Jotta *kaikki* keskitalonpojat voisivat tulla rikkaiksi, sitä varten on hävitettävä itse rikkaat ja heidät voi hävittää vain kaupunkilaistyöläisten ja maalaisköyhälistön liitto.

Porvaristo puhuu keskitalonpojalle (jopa pientalonpojallekin): me myymme sinulle halpaa maata ja halpoja auroja, mutta myy sinä meille sielusi, kieltäydy siitä hyvästä taistelemasta kaikkia rikkaita vastaan.

Sosialidemokraattinen työläinen puhuu: jos todellakin myydään halvalla, niin miksi ei ostettaisi, jos rahaa on: sehän on kauppa-asia. Mutta sieluaan ei kenenkään pidä koskaan myydä. Kieltäytyminen taistelemasta rinnan kaupunkilaistyöläisten kanssa koko porvaristoa vastaan merkitsee ainaiseen kurjuuteen ja puutteeseen jäämistä. Tavarain huokenemisesta rikas hyötyy yhä enemmän, rikastuu yhä enemmän. Mutta sitä, jolla ei ole alkuunkaan rahaa, eivät minkäänlaiset halvat hinnat voi auttaa niin kauan, kun hän ei ota noita rahoja pois porvaristolta.

Otamme esimerkin. Porvariston kannattajat puuhaavat hiki hatussa kaikenlaisia kooperaatioita (liittoja huokeaa ostoa ja edullista myyntiä varten). Löytyy jopa sellaisiakin ihmisiä, jotka sanovat itseään „socialistivallankumoukselliseksi” ja niin ikään huutavat porvariston mukana, että kooperaatiot ovat talonpojalle eniten tarpeen. Meillä Venäjälläkin aletaan perustella kaikenlaisia kooperaatioita, mutta meillä on niitä vielä hyvin vähän, ja niin kauan, kun ei ole poliittista vapautta, niitä tulee olemaankin vähän. Mutta Saksassa sitävastoin talonpojilla on hyvin paljon kaikenlaisia kooperaatioita. Ja katsokaapa, ketä nuo kooperaatiot eniten auttavat. Koko Saksassa osallistuu maidon ja maitotuotteiden myyntiosuuskuntiin 140 tuhatta maalaisisäntää, ja näillä 140 tuhannella isännällä (otamme taaskin yksinkertaisuuden vuoksi pyöreät luvut) on 1.100.000 lehmää. Köyhiä talonpoikia lasketaan koko Saksassa olevan *neljä miljoonaa*. Heistä vain 40 tuhatta osallistuu osuuskuntiin: siis jokaisesta sadasta köyhästä talonpojasta *vain yksi* käyttää hyväkseen näitä kooperaatioita. Näillä 40 tuhannella köyhällä talonpojalla on kaikkiaan vain 100.000 lehmää. Edelleen, keskivarakkaita isäntiä, keskitalonpoikia on *miljoona*; heistä 50 tuhatta osallistuu kooperaatioihin (siis viisi henkilöä sadasta) ja heillä on 200.000 lehmää. Vihdoin rikkaita isäntiä (s.o. yhteensä tilanherroja ja rikkaita talonpoikia) on *kolmasosa miljoonaa*, joista 50 tuhatta kuuluu kooperaatioihin (siis *seitsemäntoista* henkilöä sadasta!) ja lehmiä heillä on 800.000!

Tästä näkyy, ketä kooperaatiot ennen kaikkea ja eniten auttavat. Sillä tavalla vetävät talonpoikaa nenästä henkilöt, jotka huutavat keskitalonpojan pelastamisesta kaikenlaisten sellaisten liittojen avulla, kuin on liitto huokeaa ostoa ja edullista myyntiä varten. Kovin halvalla porvaristo tahtoo „ostaa” talonpojan irti socialidemokraateista, jotka kutsuvat puolelleen niin köyhälistöä kuin keskitalonpoikaakin.

Meilläkin perustellaan kaikenlaisia juustonvalmistus-arteileita ja maidonkeräysasemia. Meilläkin on vaikka kuinka paljon ihmisiä, jotka huutavat: artteli, kyläyhteisö ja osuuskunnat — juuri niitä talonpoika tarvitsee. Mutta katsokaapa, kenelle näistä artteleista, osuuskunnista ja yhteisövuokraamisista on hyötyä. Jokaista sataa taloutta kohti meillä on vähintään kaksikymmentä taloutta, joilla ei ole

lainkaan lehmiä; kolmellakymmenellä taloudella on kullakin yksi lehmä: nämä taloudet myyvät maitoa ankaran puutteen pakoittamina, lapset jäävät ilman maitoa, näkevät nälkää ja kuolevat kuin karpäset. Rikkailla talonpojilla on sen sijaan 3—4 lehmää kullakin ja enemmänkin, ja näillä rikkailla talonpojilla on puolet koko talonpoikaiston lehmistä. Kenelle siis on etua juustonvalmistusarteista? Selvää on, että ennen kaikkea tilanherroille ja talonpoikaisporvaristolle. Selvää on, että *heille on edullista* se, että keskitalonpojat ja köyhälistö kulkevat heidän mukanaan eivätkä pidä puutteesta vapautumisen keinona kaikkien työläisten taistelua koko porvaristoa vastaan, vaan erillisten pikkuisäntien pyrkimystä rimpuilla itsensä irti asemastaan ja kavuta pohataksi.

Tuota pyrkimystä tukevat ja kannustavat kaikin keinoin kaikki porvariston kannattajat, tekeytyen pientalonpoikain puoltajiksi ja ystäviksi. Ja tuntematta sutta lampaan nahassa monet naiivit ihmiset kertailevat porvariston valheita luullen tuottavansa hyötyä pien- ja keskitalonpojalle. Esimerkiksi kirjoissa ja puheissa todistellaan, että pientalous on edullisin, tuottavin, että pientalous kukoistaa; siksi muka onkin kaikkialla niin paljon pienisäntiä maanviljelyksessä, siksi muka he pitävät niin lujasti kiinni maasta (eikä siksi, että porvaristo on valloittanut kaikki parhaat maat, että sen käsissä ovat myös kaikki rahavarat, köyhälistön rehkissä ahdingossa koko ikänsä maatilkuillaan!). Nämä makeapuheiset henkilöt sanovat, ettei pientalonpoika tarvitse paljon rahaa; pien- ja keskitalonpoika on säästäväisempi ja ahkerampi kuin suurtalonpoika, ja sitä paitsi hän osaa elää yksinkertaisemmin: sen sijaan, että ostaisi karjalle lisää heinää, hän tulee toimeen oljilla; sen sijaan, että ostaisi kalliin koneen, hän nousee varhemmin, raataa kauemmin ja kestää kilvan koneen kanssa; sen sijaan, että maksaisi vieraille henkilöille erilaisista korjauksista, hän itse tarttuu pyhänä kirveeseen ja tekee kirvesmiehen työt — käy paljoa halvemmaksi kuin suurisännälle; sen sijaan, että ruokkisi kallista hevosta tai vetohärkää, hän tulee kyntötoissa toimeen lehmälläkin — Saksassa kaikki köyhät talonpojat kyntävät lehmillä, ja meilläkin on kansa niin köyhtynyt, että aletaan kyntää ihmisvoimallakin eikä vain lehmillä! Ja sepä vasta edullista on! sepä halpaa on! Se on niin kiitettävää, kun keski- ja pientalonpoika on

niin ahkera, niin uttera, elää niin yksinkertaisesti, ei hemmottele itseään, ei ajattele sosialismia, vaan ainoastaan omaa talouttaan! Ei pyri työläisten mukaan, jotka järjestävät lakkoja porvaristoa vastaan, vaan kulkee rikkaiden perässä, yrittää päästä kunnan ihmiseksi! Jospa kaikki olisivat niin ahkeria, utteraa, eläisivät niin yksinkertaisesti, eivät juopottelisi, säästäisivät enemmän rahaa, hukkaisivat vähemmän kaikenlaisiin karttuuneihin, synnyttäisivät vähemmän lapsia, niin silloin kaikki eläisivät hyvin eikä olisi mitään kurjuutta ja puutetta!

Noin makeasti livertelee porvaristo keskivarakkaalle talonpojalle, ja on kyllä yksinkertaisia ihmisiä, jotka uskovat noita liverryksiä ja itekin toistavat niitä! *. Todellisuudessa nuo imelät puheet ovat pelkkää petosta, pelkkää talonpojan pilkkaamista. Huokeaksi ja edulliseksi taloudeksi nuo imeläpuheiset henkilöt nimittävät puutetta, kovaa puutetta, joka pakottaa keski- ja pientalonpojan tekemään työtä aamusta yöhön, säästämään jokaisesta leipäpalastaan, kieltäytymään pienimmästäkin rahamenosta. Todellakin, mikä onkaan sen „halvempaa” ja „edullisempaa” kuin pitää kolme vuotta samoja housuja, kävellä kesäisin ilman saappaita, sitaista nuoranpätkä sahraan lujitteeksi ja syöttää lehmälle mädänneitä katto-olkia! Jos tuollaisen „halvan” ja „edullisen” talouden oloihin pantaisiin kuka hyvänsä porvari tai rikas talonpoika, niin hän varmaankin pian unohtaisi imelät puheensa!

Pientaloutta kehuskelevat henkilöt tahtovat väliin tuottaa hyötyä talonpojalle, mutta todellisuudessa tuottavat hänelle vain pelkkää vahinkoa. Imelillä puheillaan he pettävät talonpoikaa samoin kuin *arpajaisilla* petkutetaan kansaa. Kerron teille heti, mitä arpajaiset ovat. Minulla on esimerkiksi lehmä, joka maksaa 50 ruplaa. Tahdon myydä tuon lehmän arvalla ja tarjoan kaikille ruplan arpalippuja. Yhdellä ruplalla voi saada lehmän! Se viekoittelee ihmisiä ja ruplia sataa satamalla. Kun kerääntyy sata ruplaa, niin

* Meillä Venäjällä niitä yksinkertaisia ihmisiä, jotka tahtovat talonpojalle hyvää ja kuitenkin tämän tästä erehtyvät latelemaan noita imelyyksiä, sanotaan „narodnikeiksi” eli myös „pientalouden kannattajiksi”. Heidän perässään laahustavat ymmärtämättömyydessään myös „sosialistivallankumoukselliset”. Saksalaisillakin on paljon imeläsanaisia henkilöitä. Eräs heistä, Eduard David, kirjoitti hiljakkoin paksun kirjan. Tässä kirjassa hän sanoo, että pientalous on verrattomasti edullisempi suurtaloutta, sillä pientalonpojalla ei ole turhia menoja, hän ei pidä hevosia kyntöä varten, vaan tulee toimeen sillä samalla lehmällä, joka maitoakin antaa.

järjestän arvonnän: kenen arpalippu voittaa, hän saa lehmän ruplalla, mutta toiset saavat lähteä tyhjin käsin. Tuliko tuo lehmä „huokeaksi” kansalle? Ei, vaan sangen kalliiksi, sillä siitä maksettiin kaksinkertainen hinta, sillä kaksi henkilöä (arpajaisten järjestäjä ja lehmän saaja) rikastuivat ilman minkäänlaista työtä, rikastuivat yhdeksänkymmenen yhdeksän rahansa menettäneen henkilön kustannuksella. Siis se, joka sanoo, että arpajaiset ovat kansalle edullisia, suorastaan pettää kansaa. Aivan samoin pettää talonpoikia se, joka lupaa, että pelastuksena kurjuudesta ja puutteesta ovat kaikenlaiset kooperaatiot (liitot, joita järjestetään edullista myyntiä ja huokeaa ostoa varten), erilaiset taloudelliset parannukset, pankit j.n.e. Samoin kuin arpajaisissa yksi voitti, mutta toiset menettivät, niin tässäkin: yksi keskitalonpoika onnistuu pääsemään pohataksi, mutta hänen yhdeksänkymmentä yhdeksän toveriaan ponnistelevat koko ikänsä selkä vääränä puutteesta pääsemättä ja vieläpä yhä enemmän köyhtyen. Tarkastelkoon jokainen maaseudun asukas huolellisesti yhdyskuntaansa ja koko seutuaan: montako keskitalonpoikaa pääsee pohataksi ja unohtaa puutteen? Entä kuinka paljon on niitä, jotka koko elämänsä aikana eivät voi päästä puutteesta? Kuinka paljon on niitä, jotka joutuvat taloudelliseen häviöön ja lähtevät pois maaseudulta? Kuten olemme nähneet, meillä Venäjällä laskeetaan olevan korkeintaan kaksi miljoonaa keskitalonpoikais-taloutta. Olettakaamme, että erilaisia liittoja huokeaa ostoa ja edullista myyntiä varten tulee olemaan kymmenen kertaa enemmän kuin nyt. Mihin se vie? Siihen, että korkeintaan sata tuhatta keskitalonpoikaa pääsee nousemaan rikkaiden tasolle. Mutta mitä se merkitsee? Se merkitsee sitä, että sadasta keskivarakkaasta on rikastunut viisi. Entä muut yhdeksänkymmentä viisi? Heidän elämänsä on yhtä vaikeaa, ja monien elämä käy vielä paljoa vaikeammaksikin! Ja köyhälistö kurjistuu yhä enemmän!

Vain sitähän porvaristo tietysti tahtookin, että mahdollisimman paljon keski- ja pientalonpoikia kulkisi rikkaiden mukana, että he *uskoisivat* mahdolliseksi päästä puutteesta ilman taistelua porvaristoa vastaan, että he *luottaisivat* omaan ahkeruuteensa, itaruuteensa ja rikastumiseensa eivätkä maaseutu- ja kaupunkilaistyöläisten liittoon. Porvaristo koettaa kaikin voimin ylläpitää talonpojassa

tuota pettävää uskoa ja luottamusta, yrittää tuuditella häntä kaikenlaisilla imelillä puheilla.

Kaikkien tuollaisten makeapuheisten henkilöiden petollisuuden paljastamiseksi riittää, kun tekee heille kolme kysymystä.

Ensimmäinen kysymys. Voiko työkansa päästä puutteesta ja kurjuudesta, kun viljelyskelpoisesta maasta, jota Venäjällä on kaksisataa neljäkymmentä miljoonaa desjatiinaa, sata miljoonaa desjatiinaa kuuluu yksityisille maanomistajille? Kun kuudentoista tuhannen suurimman maanomistajan käsissä on kuusikymmentä viisi miljoonaa desjatiinaa?

Toinen kysymys. Voiko työkansa päästä puutteesta ja kurjuudesta, kun puolitoista miljoonaa rikasta talonpoikaistaloutta (kaikista kymmenestä miljoonasta taloudesta) on kahminut käsiinsä puolet kaikista talonpoikain kylvöistä, kaikista talonpoikain hevosista, kaikesta talonpoikain karjasta ja paljon enemmän kuin puolet kaikista talonpoikain varastoista ja rahasäästöistä? Kun tämä talonpoikaistorvaristo rikastuu yhä enemmän sortamalla köyhälistöä ja keski-talonpoikaista, vaurastuen vieraalla työllä, batrakkien ja päiväläisten työllä? Kun kuusi ja puoli miljoonaa talonpoikaistaloutta on taloudelliseen häviöön saatettua köyhälistöä, joka näkee alati nälkää ja saa viheliäisen leipäpalansa kaikenlaisilla palkkatöillä?

Kolmas kysymys. Voiko työkansa päästä puutteesta ja kurjuudesta, kun raha on tullut perusvoimaksi, kun rahalla voidaan ostaa kaikkea: sekä tehtaan että maata, ostaa jopa ihmisiäkin palkkatyöläisiksi, palkkaorjiksi? Kun ilman rahaa ei voida elää eikä hoitaa taloutta? Kun pikkuisännän, köyhän, on rahansaannin vuoksi käytävä taistelua suurisäntää vastaan? Kun muutamat tuhannet tilanherrat, kauppiaat, tehtailijat ja pankkiirit ovat kahmineet käsiinsä satoja miljoonia ruplia ja kun sitä paitsi heidän määräysvallassaan ovat kaikki pankit, joihin kerääntyy tuhansia miljoonia ruplia?

Näistä kysymyksistä ei selviydytä minkäänlaisilla makeilla puheilla pientalouden tai osuustoiminnan edullisuudesta. Näihin kysymyksiin voi olla vain yksi vastaus: todellista „osuustoimintaa”, joka voi pelastaa työkansan, on maalaisköyhälistön ja sosialidemokraattisten kaupunkilaistyöläisten *liitto* koko porvaristoa vastaan käytävää

taistelua varten. Mitä pikemmin *tällainen* liitto laajenee ja lujittuu, sitä pikemmin keskitalonpoika käsittää porvariston lupauksen koko valheellisuuden, sitä pikemmin keskitalonpoika asettuu meidän puolellemme.

Porvaristo tietää tämän ja siksi se makeiden puheiden lisäksi levittää kaikenlaisia valheita sosialidemokraateista. Se puhuu, että sosialidemokraatit tahtovat riistää keski- ja pientalonpojalta omaisuuden. *Se on valhetta*. Sosialidemokraatit tahtovat riistää omaisuuden vain suurisänniltä, *vain siltä, joka elää vieraalla työllä*. Sosialidemokraatit *eivät milloinkaan riistä omaisuutta pikkuisänniltä ja keski-varakkailta isänniltä, jotka eivät käytä palkkatyöläisiä*. Sosialidemokraatit suojelevat ja puolustavat koko työkan- san, ei ainoastaan kaupunkilaistyöläisten, jotka ovat tietoi- simpia ja yhdistyneimpiä, vaan myös maaseudun työläisten intressejä sekä niin ikään pienkäsityöläisten ja -talonpoikain intressejä, mikäli he eivät käytä palkkatyöläisiä, eivät laa- haudu rikkaiden jäljille eivätkä siirry porvariston puolelle. *Socialidemokraatit taistelevat kaikkien niiden parannusten puolesta työläisten ja talonpoikain elämässä*, mitkä suinkin ovat mahdollisia jo nyt, kun emme vielä ole hävittäneet porvariston valtaa, ja mitkä helpottavat tätä taistelua por- varistoa vastaan. Mutta sosialidemokraatit eivät petä talon- poikaa, he sanovat hänelle *koko totuuden*, he sanovat jo etukäteen ja suoraan, että mitkään parannukset eivät voi vapauttaa kansaa puutteesta ja kurjuudesta niin kauan, kun porvaristo on vallassa. Jotta *koko kansa* tietäisi, keitä ovat sosialidemokraatit ja mitä he tahtovat, sosialidemokraatit ovat laatineet oman *ohjelmansa*. Ohjelma merkitsee lyhyttä, selvää ja täsmällistä julkilausumaa *kaikesta siitä, mihin puolue pyrkii ja minkä puolesta se taistelee*. Sosialidemo- kraattinen puolue on ainoa puolue, joka esittää selvän ja täsmällisen ohjelman, että koko kansa tietäisi ja näkisi tämän ohjelman, että puolueessa voisi olla vain sellaisia henkilöitä, jotka todella haluavat taistella koko työkan- san vapauttamiseksi porvariston sorrosta ja jotka sitä paitsi ymmärtävät oikein sen, keiden on yhdyttävä tätä taistelua varten ja kuinka tätä taistelua on käytävä. Sitä paitsi sosialidemokraatit ovat sitä mieltä, että ohjelmassa on *seli- tettävä* suoraan, julkisesti ja täsmälleen, *mistä työkan- san puute ja kurjuus johtuvat* ja miksi työläisten liitto käy yhä laajemmaksi ja voimakkaammaksi. Ei riitä, että sanotaan

elinoloja huonoiksi ja kehoitetaan kapinaan; sen jokainen kirkujakin osaa tehdä, mutta hyötyä siitä on vähän. Työkansan pitää ymmärtää selvästi, *miksi* se kärsii puutetta ja *kenen kanssa sen on yhdyttävä* taisteluun puutteen hävittämiseksi.

Olemme jo sanoneet, mitä sosialidemokraatit tahtovat; olemme sanoneet, mistä työkansan puute ja kurjuus johtuvat; olemme sanoneet, ketä vastaan maalaisköyhälistön on taisteltava ja kenen kanssa sen on liityttävä yhteen tätä taistelua käydäkseen.

Nyt sanomme sen, *mitä parannuksia* me voimme saavuttaa taistelullamme *nyt heti*, parannuksia niin työläisten elämään kuin myös talonpoikain elämään.

5. MITÄ PARANNUKSIA SOSIALIDEMOKRAATIT PYRKIVÄT SAAMAAN KOKO KANSALLE JA TYÖLÄISILLE?

Sosialidemokraatit taistelevat koko työkansan vapauttamiseksi kaikenlaisesta ryöstöstä, kaikenlaisesta sorrosta, kaikenlaisesta epäoikeudenmukaisuudesta. Vapautuakseen työväenluokan on ennen kaikkea liityttävä yhteen. Mutta yhteenliittymistä varten täytyy olla yhdistymisvapaus, yhdistymisoikeus, täytyy olla *poliittinen vapaus*. Olemme jo sanoneet, että itsevaltainen hallitusmuoto on kansan saattamista virkamiesten ja poliisin orjuuteen. Sen vuoksi poliittista vapautta kaipaa koko kansa paitsi hovimiesten ja hovikuntaan kuuluvien mahtimiesten ja ylimysten pieni ryhmä. Mutta eniten kaipaavat poliittista vapautta työläiset ja talonpojat. Rikkaat voivat lunastaa itsensä vapaaksi virkamiesten ja poliisin mielivallasta ja omapäisyydestä. Rikkaat voivat mennä valituksineen varsin pitkälle. Sen tähden poliisi ja virkamiehet julkeavat paljon harvemmin käydä rikkaiden kuin köyhien kimppuun. Työläisillä ja talonpojilla ei ole mitään, millä he lunastaisivat itsensä vapaiksi poliisista ja virkamiehistä, ei ketään, jolle he voisivat valittaa, ja oikeudenkäynti on heille ylivoimaista. Niin kauan kuin valtiossa ei ole *vaaliperusteista hallintaa* eikä *kansanedustajakokousta*, työläiset ja talonpojat eivät tule koskaan vapautumaan poliisin ja virkamiesten kiristyksistä, omapäisyydestä ja häväistyksestä. Vain tällainen kansanedustajakokous voi vapauttaa kansan virkamiesten orjuudesta. Jokaisen tietoisien talonpojan on kannatettava

sosialidemokraatteja, jotka vaativat tsaarihallitukselta ennen kaikkea ja etupäässä — *kansanedustajakokouksen koollekutsumista*. Edustajia valitkoot kaikki ilman sääty-eroavaisuuksia, erottamatta rikkaita ja köyhiä. Vaalin tulee olla vapaa, ilman mitään esteitä virkamiesten taholta; järjestystä vaaleissa tulee valvoa luottamusmiesten eikä urjadnikkojen ja zemstvopäälliköiden. Silloin koko kansan edustajat voivat käsitellä kaikkia kansan tarpeita, kykenevät pystyttämään Venäjälle paremman järjestyksen.

Sosialidemokraatit vaativat, että poliisilla ei olisi oikeutta panna vankilaan ketään ilman oikeuden käyntiä. Mieli-
valtaisesta vangitsemisesta virkamiehiä on rangaistava ankarasti. Jotta voitaisiin lopettaa virkamiesten omavaltaisuus, on tehtävä niin, että kansa itse valitsee virkamiehet, että jokainen on oikeutettu jättämään suoraan tuomioistumelle valituksen ketä virkamiestä vastaan tahansa. Entä mitä hyötyä on valittaa zemstvopäällikölle urjadnikasta tai maaherralle zemstvopäälliköstä? Zemstvopäällikkö tietenkään vain suojelee urjadnikkaa ja maaherra zemstvopäällikköä, ja valittaja voi joutua vielä kärsimäänkin. Hänet voidaan panna vankilaan tai karkottaa Siperiaan. Vasta silloin voidaan virkamiehet pitää kurissa, kun meillä Venäjälläkin (kuten kaikissa muissa valtakunnissa) tulee kaikilla olemaan oikeus valittaa niin kansankokoukseen kuin valinnalliseen oikeusistuimeenkin ja puhua vapaasti tarpeistaan tai esiintyä lehdistössä.

Venäjän kansa on tähän saakka ollut orjuudellisesti riippuvainen virkamiehistä. Virkamiesten luvatta kansa ei voi järjestää kokouksia, ei julkaista kirjoja eikä lehtiä! Eikö se ole orjuudellista riippuvaisuutta? Jollei saa vapaasti järjestää kokouksia ja julkaista kirjoja, niin kuinka silloin voidaan löytää kuri virkamiehille ja rikkaille? Tietysti virkamiehet kieltävätkin jokaisen totuudenmukaisen kirjan, kieltävät puhumasta sanaakaan totta kansan kurjuudesta ja puutteesta. Niinpä tämänkin kirjan sosialidemokraattinen puolue on pakoitettu painamaan salaisesti ja levittämään sitä salassa: jokainen, jolta tämä kirja löydetään, raahataan oikeuteen ja vankilaan. Mutta sosialidemokraattiset työläiset eivät pelkää sitä: he julkaisevat totuudenmukaisia kirjoja yhä enemmän ja jakavat yhä enemmän niitä kansan luettavaksi. Ja mitkään vankilat, mitkään vainot eivät voi tukahduttaa taistelua kansan vapauden puolesta!

Sosialidemokraatit vaativat, että hävitettäisiin säädyn ja että valtakunnan kaikki kansalaiset olisivat täysin tasa-arvoisia. Nykyään meillä on verovapaita ja veronalaisia säätyjä, etuoikeutettuja ja etuoikeudettomia, aatelisia ja aatelittomia; tavallista rahvasta varten on vielä raippakin säilytetty. Missään maassa ei ole sellaista työläisten ja talonpoikain nöyryytystä. Missään muussa maassa paitsi Venäjällä ei ole eri lakeja eri säätyjä varten. Venäjänkin kansan on jo aika vaatia, että jokaisella talonpojalla olisivat *kaikki ne oikeudet*, jotka ovat aatelisella. Eikö se ole häpeä, että yli neljäkymmenen vuoden kuluttua maaorjuuden lakkauttamisen jälkeen käytetään yhä vieläkin raippaa ja yhä vieläkin on olemassa *veronalainen* sääty?

Sosialidemokraatit vaativat kansalle täydellistä muutto- ja elinkeinovapautta. Mitä merkitsee *muuttovapaus*? Se merkitsee sitä, että talonpojalla on oikeus mennä minne hän haluaa, muuttaa mihin hyvänsä, valita asuinpaikaksi mikä kylä tai kaupunki tahansa kysymättä lupaa keneltäkään. Se merkitsee, että Venäjälläkin poistettaisiin passit (muissa valtioissa passeja ei ole ollut enää pitkiin aikoihin), ettei yksikään urjadnikka, yksikään zemstvopäällikkö uskaltaisi estää ketään talonpoikaa asettumasta asumaan sinne, mihin hän tahtoo, ja tekemään työtä siellä, missä haluaa. Venäläinen talonpoika on vielä sikäli virkamiesten orjuuttama, ettei hän voi vapaasti siirtyä kaupunkiin eikä lähteä vapaasti uusille seuduille. Ministeri on määrännyt, että maaherrat eivät sallisi *omavaltaisia* muuttoja! Maaherra tietää paremmin kuin talonpoika, minne talonpojan on mentävä! Talonpoika on kuin pikkulapsi, joka ei uskalla liikahtakaan ilman esivallan lupaa! Eikö tuo ole orjuudellista riippuvaisuutta? Eikö tuo ole kansan pilkkaamista, kun jokainen omaisuutensa hurvitellut aatelispahanen komentelee aikuisia maanviljelijä-isäntiä?

On eräs kirjanen „*Kato ja kansan hätä*” (nälänhätä), jonka on kirjoittanut nykyinen „maanviljelysministeri” herra Jermolov. Tässä kirjasessa sanotaan suoraan: talonpojan ei pidä muuttaa muualle, koska herrat tilanomistajat tarvitsevat työvoimaa itse paikalla. Ministeri puhuu avomielisesti, kainostelematta, luullen, ettei talonpoika kuule eikä ymmärrä näitä puheita. Miksi pitäisi sallia väen muuttavan, kun herrat tilanomistajat tarvitsevat halpaa työvoimaa? Mitä ahtaammin kansa elää, sitä edullisempaa se on tilanherroille,

sitä enemmän on puutetta, sitä halvemmalla pestaudutaan, sitä nöyremmin alistutaan kaikenlaiseen sortoon. Tilanherran etuja valvoivat ennen pehtorit, mutta nyt hänen etujaan valvovat zemstvopäälliköt ja maaherrat. Ennen pehtorit käskivät rankaisemaan tallissa, mutta nyt zemstvopäälliköt käskivät ruoskimaan kunnanhallinnossa.

Sosialidemokraatit vaativat vakinaisen sotaväen hävittämistä ja sen tilalle kansannostoväkeä, koko kansan aseistamista. Vakainainen sotaväki on sellaista sotaväkeä, joka on eristetty kansasta ja jota valmennetaan siihen, että se ampui kansaa. Jollei sotamiestä suljettaisi moniksi vuosiksi kasarmiin eikä äkseerattaisi häntä siellä niin epäinhimillisesti, niin tokkopa sotamies voisi ampuvia omia veljiään, työläisiä ja talonpoikia? Tokkopa sotamies voisi käydä nälkäisten talonpoikien kimppuun? Maan suojelemiseen vihollisen hyökkäykseltä ei tarvita lainkaan vakinaista sotaväkeä; sitä varten on kansannostoväki kyllin riittävä. Kun valtakunnan jokainen kansalainen aseistetaan, niin mikään vihollinen ei voi peloittaa Venäjää. Ja kansakin vapautuisi sotilaskomennon ikeestä: sotilaskomento käyttää vuosittain satoja miljoonia ruplialla, ja kaikki nuo varat kerätään kansalta, josta syystä verotkin ovat niin suuria ja elämä käy yhä vaikeammaksi. Sotilaskomento lujittaa yhä enemmän virkamiesten ja poliisin valtaa kansaan nähden. Sotilaskomentoa tarvitaan vieraiden kansojen ryöstämiseen, esimerkiksi kiinalaisten maan anastamiseen. Kansalle se ei tuo helpotusta elämään, vaan tekee sen entistä raskaammaksi uusien verojen vuoksi. Vakinaisen sotaväen korvaaminen koko kansan aseistamisella helpottaisi tavattomasti kaikkien työläisten ja kaikkien talonpoikain elämää.

Suurena helpotuksena heille olisi samoin myös välillisten verojen lakkauttaminen, johon sosialidemokraatit pyrkivät. Välillisiksi veroiksi sanotaan sellaisia veroja, joita ei peritä suoraan maasta tai taloudesta, vaan jotka kansa maksaa välillisesti, korotettujen tavaranhintojen muodossa. Valtio määrää veron sokerille, viinalle, paloöljylle, tulitikuille ja kaikenlaisille muille kulutustarvikkeille; tämän veron maksaa valtiolle kauppias tai tehtailija, mutta hän ei tietenkään maksa sitä omista rahoistaan, vaan niistä rahoista, joita ostajat hänelle maksavat. Viinan, sokerin, paloöljyn, tulitikkujen hinta nousee, ja jokainen viinapullon tai sokerinaulan ostaja ei maksa ainoastaan tavarain hintaa,

vaan myös sille pannun veron. Esimerkiksi, kun te maksatte sanokaamme neljätoista kopeekkaa sokerinaulasta, niin neljä (likipitäen) kopeekkaa siitä on veroa: sokeritehtailija on jo maksanut tuon veron valtionrahastoon ja kerää nyt maksamansa summan kultakin ostajalta. Välilliset verot ovat siis veroja kulutustarvikkeille, veroja, jotka ostaja maksaa tavarankorotetun hinnan muodossa. Joskus sanotaan, että välilliset verot ovat kaikkein oikeudenmukaisimpia: kuka minkä verran ostaa, hän sen verran maksaakin. Mutta se ei ole totta. Välilliset verot ovat mitä epäoikeudenmukaisimpia veroja, sillä köyhien on paljon vaikeampi maksaa niitä kuin rikkaiden. Rikkaalla on kymmenen ja jopa satakin kertaa suuremmat tulot kuin talonpojalla tai työläisellä. Mutta tarvitseeko rikas sata kertaa enemmän sokeria? Kymmenen kertaa enemmän viinaa tai tulitikkuja? tai paloöljyä? Eipä tietenkään. Rikas perhe ostaa paloöljyä, viinaa, sokeria kaksi tai enintään kolme kertaa enemmän kuin köyhä. Mutta se merkitsee, että rikas maksaa veroina *pienemmän osan* tuloistaan kuin köyhä. Olettakaamme köyhän talonpojan vuotuinen tulo kahdeksisadaksi ruplaksi; olettakaamme, että hän ostaa kuudenkymmenen ruplan arvosta niitä tavaroita, joille on määrätty vero ja jotka sen vuoksi ovat kallistuneet (sokerille, tulitikuille, paloöljylle on säädetty *aksiisi*, s.o. tehtailija maksaa valmisteveroa jo ennen tavarankorotusta; valtion viinalle on valtio suoraan nostanut hinnan; karttuunin, raudan ja muiden tavaroiden hinta on kallistunut sen tähden, ettei halpoja ulkomaisia tavaroita päästetä Venäjälle ilman korkeata tullimaksua). Näistä kuudestakymmenestä ruplasta on *kaksikymmentä ruplaa* veroa. Köyhä antaa siis jokaisesta tuloruplastaan *kymmenen kopeekkaa* välillisinä veroina (lukuunottamatta suoranaisia veroja, lunastus-, luontais-, maa-, zemstvo-, kunnan- ja yhteisöveroja). Mutta rikkaan talonpojan tulo on tuhat ruplaa; hän ostaa verotettuja tavaroita sadalla viidelläkymmenellä ruplalla; maksaa veroja (näihin puoleentoista sataan luettuna) *viisikymmentä ruplaa*. Siis rikas antaa jokaisesta tuloruplastaan välillisinä veroina ainoastaan *viisi kopeekkaa*. Mitä rikkaampi henkilö on, sitä *vähemmän* hän maksaa tuloistaan välillisiä veroja. Sen vuoksi välilliset verot ovat *kaikkein epäoikeudenmukaisimpia* veroja. Välilliset verot ovat köyhien verottamista. Talonpojat ja työläiset muodostavat yhteensä $\frac{9}{10}$ koko

väestöstä ja maksavat $\frac{9}{10}$ tai $\frac{8}{10}$ kaikista välillisistä veroista. Mutta kaikista tuloista talonpojat ja työläiset saavat varmaankin enintään $\frac{4}{10}$! Juuri siksi sosialidemokraatit vaativat välillisten verojen poistamista ja *progressiivisen* tulo- ja perintöveron säätämistä. Se merkitsee: mitä enemmän on tuloja, sitä suuremman on oltava veron. Kenellä on tuhannen ruplan tulot, hän maksakoon kopeekan ruplalta, kenellä 2.000 — kaksi kopeekkaa ruplalta j.n.e. Pienimpiä tuloja (esimerkiksi alle neljänsadan ruplan) ei lainkaan veroteta. Rikkaimmat pihat maksavat suurimmat verot. Tällainen *tulovero* tai oikeamminkin *progressiivinen tulovero* olisi paljoo oikeudenmukaisempi kuin välilliset verot. Siksi sosialidemokraatit pyrkivätkin siihen, että välilliset verot lakkautettaisiin ja säädettäisiin *progressiivinen tulovero*. On kuitenkin ymmärrettävää, että kaikki omistajat, porvaristo kokonaisuudessaan ei halua sitä ja vastustaa sitä. Vain maalaisköyhälistön ja kaupunkilaistyöläisten luja liitto voi *saada taistellen* tämän parannuksen porvaristolta.

Ja vihdoin, sangen tärkeä parannus koko kansan ja etenkin maalaisköyhälistön elämässä on lasten *maksuton opetus*, jota sosialidemokraatit vaativat. Maaseudulla on kouluja nykyään paljon vähemmän kuin kaupungeissa, ja sitä paitsi vain rikkaiden luokilla, vain porvaristolla on mahdollisuus antaa lapsilleen hyvä sivistys. Vain *kaikkien lasten* maksuton ja pakollinen oppivelvollisuus voi päästää kansan edes osittaisesti nykyisestä pimeydestä. Ja etenkin maalaisköyhälistö kärsii takapajuisuudesta ja tarvitsee erikoisesti sivistystä. Mutta me tarvitsemme tietenkin todellista, vapaata sivistystä emmekä sellaista, jota virkamiehet ja papit tahtovat.

Edelleen sosialidemokraatit vaativat, että jokaisella olisi täysi oikeus tunnustaa aivan vapaasti mitä uskoa tahansa. Euroopan valtioista vain Venäjällä ja Turkissa ovat vielä säilyneet häpeälliset lait tois-, eriuuskaisia, vanhauskoisia, lahkolaisia ja juutalaisia vastaan. Nuo lait joko kieltävät ilman muuta tietyn uskon tai kieltävät sen levittämisen tahi riistävät tietyn uskon tunnustajilta erinäisiä oikeuksia. Kaikki nämä lait ovat mitä epäoikeudenmukaisimpia, väkivaltaisimpia ja häpeällisimpiä. Jokaisen on oltava täysin vapaa paitsi tunnustamaan mitä uskoa tahansa, *myös levittämään mitä uskoa tahansa ja vaihtamaan uskoaan*. Ainoallakaan virkamiehellä ei pidä olla edes oikeutta kysellä

keneltäkään tämän uskoa: se on omantunnon asia, ja kukaan ei saa sekaantua siihen. Mitään „hallitsevaa” uskontoa tai kirkkokuntaa ei saa olla. Kaikkien uskontojen, kaikkien kirkkokuntien tulee olla samanarvoisia lain edessä. Eri uskonkuntien pappien ylläpidon voivat kustantaa ne, jotka kuuluvat näihin uskonkuntiin, mutta valtion ei pidä tukea kruununvaroilla ainoatakaan uskonkuntaa, sen ei pidä ylläpitää mitään pappeja, ei oikeauskoisia, ei vanhauskoisia, ei lahkolaisia eikä muitakaan. Juuri sen puolesta taistelevat sosialidemokraatit, ja niin kauan kuin näitä toimenpiteitä ei toteuteta käytännössä ilman mitään varauksia ja ilman minkäänlaisia takaportteja, niin kauan kansa ei vapaudu häpeällisistä poliisimaisista uskonvainoista ja yhtä häpeällisistä poliisiantipaloista, joita jollekin yhdelle uskonnolle annetaan.

* * *

Olemme tarkastelleet, mitä parannuksia sosialidemokraatit pyrkivät saamaan koko kansalle ja etenkin köyhälistölle. Tarkastelkaamme nyt, mitä parannuksia he pyrkivät saamaan työläisille, eikä ainoastaan tehdas- ja kaupunkilaisytyöläisille, vaan myös maaseututyöläisille. Tehdastyöläiset asuvat ahtaammin, tiheämmin; he tekevät työtä suurissa verstaissa; heidän on helpompi käyttää hyväkseen sivistyneiden ihmisten joukosta lähteneiden sosialidemokraattien apua. Kaikista näistä seikoista on johtunut, että kaupunkilaistryöläiset ovat aloittaneet taistelun isäntiään vastaan paljoo aikaisemmin kuin kaikki muut ja saaneet aikaan huomattavampia parannuksia, saaneet aikaan myös tehdaslakien säätämisen. Mutta sosialidemokraatit taistelevat saadakseen näitä parannuksia *kaikille* työläisille: myös kotiteollisuudenharjoittajille, jotka tekevät isännille työtä kotonaan niin kaupungeissa kuin kylissäkin, pienmestareiden ja ammatinharjoittajien palkkatyöläisille, samoin rakennustyöläisille (kirvesmiehille, muurareille j.n.e.), metsä- ja sekatyöläisille *ja niin ikään myös maataloustyöläisille*. Tehdastyöläisiä seuraten ja heidän avullaan kaikki nämä työläiset alkavat nyt liittyä yhteen kaikkialla Venäjällä, liittyä yhteen taistellakseen parempien elinehtojen, lyhemmän työpäivän *ja paremman palkan puolesta*. Ja sosialidemokraattinen puolue asettaa tehtäväkseen tukea *kaikkia* työläisiä heidän taistelussaan paremman elämän puolesta, auttaa kaikkia

heitä organisoimaan (yhdistämään) lujimpia ja luotettavimpia työläisiä lujiin liittoihin, auttaa heitä levittämällä kirjoja ja lentolehtisiä, lähettämällä kokeneita työläisiä vasta-alkavien luo ja yleensä kaikkiin mahdollisiin keinoin. Kun saavutamme poliittisen vapauden, niin silloin kansanedustajakokouksessakin tulee meillä olemaan omia miehiä, työläisedustajia, sosialidemokraatteja, ja he tulevat vaatimaan samoin kuin heidän toverinsa muissa maissa lakien säätämistä työläisten hyväksi.

Emme käy tässä luettelemaan *kaikkia* niitä parannuksia, joita sosialidemokraattinen puolue pyrkii saamaan työläisille: nuo parannukset on lueteltu ohjelmassa ja selitetty seikkaperäisesti kirjasessa: „Työväenkysymys Venäjällä”. Riittää, kun mainitsemme tässä tärkeimmät näistä parannuksista. Työpäivä ei saa olla kahdeksaa tuntia pitempi vuorokaudessa. Viikossa pitää olla aina yksi päivä vapaata työstä lepoa varten. Ylityöt samoin kuin yötyötkin on kiellettävä kokonaan. Lasten on saatava maksutonta opetusta 16 ikävuoteen asti eikä heitä sen vuoksi ole päästettävä palkkatyöhön tuohon ikävuoteen saakka. Naisten ei saa työkennellä terveydelle vahingollisilla tuotantoaloilla. Työnantajan on suoritettava korvaus työläisille kaikenlaisista työssä tapahtuvista tapaturmista, esimerkiksi tapaturmista, joita puima-, viskuu- ja muut koneet aiheuttavat niillä työkenteleville. Palkka on maksettava aina ja kaikille palkkatyöläisille *joka viikko* eikä kerran kahdessa kuukaudessa tai vuosineljänneksittäin, kuten useinkin on asianlaita maataloustöihin palkattaessa. Työläisille on sangen tärkeää saada palkka säännöllisesti joka viikko ja vain puhtaana rahana eikä tavarana. Työnantajat tyrkyttävät mielellään työläisille palkkaa vastaan kaikenlaisia keinoja tavaroita moninkertaiseen hintaan; jotta voitaisiin tehdä loppu tästä säännöttömyydestä, palkanmaksu tavarana on kiellettävä ehdottomasti lailla. Sitä paitsi iäkkäiden työläisten on saatava eläkettä valtiolta. Työläiset ylläpitävät työllään kaikkia rikkaiden luokkia ja koko valtiota, ja sen vuoksi heillä on yhtä suuri oikeus eläkkeeseen kuin virkamiehilläkin, jotka sitä saavat. Jotta isännät eivät voisi käyttää väärin asemaansa ja rikkoa säädöksiä, joita on annettu työläisten hyväksi,— on määrättävä tarkastajat, eikä ainoastaan tehtaita, vaan myöskin tilanherrain suurtalouksia ja yleensä kaikkia palkkatyöläisiä käyttäviä laitoksia varten. Mutta

nämä tarkastajat eivät saa olla ministerien tai maaherrain nimittämiä virkamiehiä eivätkä poliisin palveluksessa olevia henkilöitä. Tarkastajina pitää olla *työläisten valitsemia henkilöitä*; valtion on maksettava palkkaa niille työläisten luottamusmiehille, jotka työläiset itse vapaasti valitsevat. Ja näiden valittujen työläisedustajien on valvottava, että työläisten asuntoja pidetään kunnossa, etteivät isännät uskaltaisi pakoittaa työläisiä asumaan jonkinlaisissa koirankopeissa tai maakuopissa (kuten useinkin on asianlaita maataloustöissä), että noudatetaan työläisten lepoa koskevia sääntöjä j.n.e. Tällöin ei pidä unohtaa sitä, että mitkään työläisten valitsemat edustajat eivät hyödytä niin kauan kun ei ole poliittista vapautta, niin kauan kun poliisi on kaikkivaltias ja edesvastuuton kansalle. Jokainen tietää, ettei poliisi vangitse nykyään ilman oikeudenkäyntiä ainoastaan työläisedustajia, vaan myös jokaisen työläisen, joka uskalttaa puhua kaikkien puolesta, paljastaa lainrikkomiset ja kehoittaa työläisiä liittymään yhteen. Mutta kun meillä tulee olemaan poliittinen vapaus, niin työläisedustajat tulevat olemaan sangen suureksi hyödyksi.

Kaikkia työnantajia (tehtailijoita, tilanherroja, urakoitsijoita, rikkaita talonpoikia) on *kerta kaikkiaan kiellettävä* tekemästä minkäänlaisia omavaltaisia pidätyksiä työläisten palkasta, esimerkiksi pidätyksiä raakkitavarasta, pidätyksiä sakkujen muodossa j.n.e. Se on laittomuutta ja väkivaltaa, kun työnantajat tekevät *omavaltaisesti* pidätyksiä työpalkasta. Isäntä ei saa pienentää työläisen palkkaa missään muodossa eikä minkäänlaisin pidätyksin. Isännän ei saa itsensä jakaa oikeutta ja rangaista (on sekin tuomari, joka pistää taskuunsa työläiseltä pidätetyt rahat!), vaan kääntyköön hän *oikean tuomioistuimen* puoleen, ja tämä tuomioistuin on valittava tasapuolisesti työläisten ja isäntien edustajista. Vain tällaiset tuomioistuimet voivat käsitellä oikeudenmukaisesti niitä tapauksia, jolloin isäntä on tyytymätön työläisiin ja työläiset isäntiin.

Juuri tällaisia parannuksia sosialidemokraatit pyrkivät saamaan koko työväenluokalle. Joka maatilan, joka suurtilan, joka urakoitsijan työläisten on pyrittävä käsittelemään yhdessä luotettavien henkilöiden kanssa, mitä parannuksia heidän on pyrittävä saamaan, mitä vaatimuksia heidän on esitettävä (eri tehtaiden, eri suurtilojen ja eri urakoitsijain työläisten vaatimukset tulevat tietenkin olemaan erilaisia).

Sosialidemokraattiset komiteat auttavat työläisiä kaikkialla Venäjällä määrittelemään täsmällisesti ja selvästi omat vaatimuksensa sekä julkaisemaan painettuja lehtisiä, joissa nämä vaatimukset on esitetty, jotta kaikki työläiset, ja niin isännät kuin esivaltakin tietäisivät ne. Kun työläiset yksimielisinä, yhtenä miehenä puolustavat vaatimuksiaan, niin isäntien on pakko antaa periksi ja myöntyä. Kaupungeissa työläiset ovat saavuttaneet täten jo monia parannuksia ja nyt ovat alkaneet yhdistyä (organisoiua) ja taistella vaatimustensa puolesta myös kotiteollisuudenharjoittajat ja käsityöläiset ja maalaistyöläiset. Niin kauan kun meillä ei ole poliittista vapautta, me käymme tätä taistelua salassa, piileskellen poliisilta, joka on kieltänyt kaikki lentolehtiset ja kaikenlaiset työväenyhdistykset. Mutta kun valloitamme poliittisen vapauden, niin silloin tulemme käymään tätä taistelua vieläkin laajemmalti ja avoimesti kaikkien nähden, jotta koko työväki liittyisi kaikkialla Venäjällä yhteen ja taistelisi vieläkin yksimielisemmin sortoa vastaan. Mitä enemmän työläisiä liittyy *sosialidemokraattiseen työväenpuolueeseen*, sitä suuremmaksi kasvaa heidän voimansa, sitä pikemmin he saavat aikaan myös työväenluokan täydellisen vapauttamisen kaikenlaisesta sorrosta, kaikenlaisesta palkkatyöstä, kaikenlaisesta porvariston hyväksi tehtävästä työstä.

* * *

Olemme jo maininneet, että sosialidemokraattinen työväenpuolue ei pyri saamaan parannuksia ainoastaan työläisiä, vaan myös *kaikkia talonpoikia* varten. Tarkastelkaamme nyt, mitä parannuksia se pyrkii saamaan kaikkia talonpoikia varten.

6. MITÄ PARANNUKSIA SOSIALIDEMOKRAATIT PYRKIVÄT SAAMAAN KAIKILLE TALONPOJILLE?

Kaikkien työtätekevien vapauttamiseksi täydellisesti maalaisköyhälistön on liitossa kaupunkilaistyöläisten kanssa taisteltava koko porvaristoa vastaan, siinä luvussa myös rikkaita talonpoikia vastaan. Rikkaat talonpojat pyrkivät maksamaan batrakeilleen vähemmän ja teettämään heillä kauemmin ja kovemmin työtä, mutta kaupunkilais- ja maa-

seututyöläiset pyrkivät siihen, että myös rikkaan talonpojan batrakit saisivat parempaa palkkaa, helpotusta työssään ja levon. Maalaisköyhälistön on siis muodostettava omia erikoisia liittojaan ilman rikkaita talonpoikia — siitä olemme jo puhuneet ja tulemme alati toistamaan sen.

Mutta Venäjällä kaikki talonpojat, niin rikkaat kuin köyhätkin, ovat yhä edelleenkin monessa suhteessa maaorjia: he muodostavat kaikki yhdessä *sivistymättömän, veronalaisen alhaisosäädyn*; kaikki he ovat poliisivirkamiesten ja zemstvopäälliköiden orjuuttamia; kuten ennenkin kaikki he tekevät sangen usein työtä herralle otrezkamaista, juottopaikasta, laitumesta, niitystä — aivan samalla tavalla kuin he tekivät työtä tilanherralle maaorjuuden aikana. *Kaikki* talonpojat tahtovat vapautua tästä uudesta maaorjuudellisesta asemasta, *kaikki* he tahtovat olla täysiarvoisia, *kaikki* he vihaavat tilanherroja, jotka pakoittavat heitä yhä vieläkin *käymään veropäivätöissä* (barshtshina) — „maksamaan työllä” herroille aatelisille maasta, laitumesta, juottopaikasta ja niitystä, tekemään työtä „syöttövahingosta” ja lähettämään „kunnioituksesta” akkoja elonleikkuuseen. Kaikista näistä työllämaksuista köyhälistö kärsii vielä enemmän kuin rikas talonpoika. Rikas talonpoika lunastaa joskus itsensä vapaaksi tekemästä työtä tilanherralle, mutta enimmäkseen kuitenkin tilanherrat ahdistavat ankarasti myös rikkaita talonpoikia. Maalaisköyhälistön on siis yhdessä rikkaiden talonpoikien kanssa taisteltava oikeudettomuuttaan, kaikenlaista veropäivätyötä, kaikenlaista työllämaksua vastaan. *Kaikesta* orjuudesta, *kaikesta* kurjuudesta me vapaudumme vasta silloin, kun voitamme *koko* porvariston (siinä luvussa myös rikkaat talonpojat). Mutta on olemassa sellaistaikin orjuutta, josta vapaudumme *ennemmin*, sillä tuo orjuus käy raskaaksi rikkaallekin talonpojalle. Meillä Venäjällä on vielä paljon sellaisia paikkakuntia ja seutuja, missä kauttaaltaan kaikki talonpojat ovat monesti vielä nytkin aivan kuin maaorjia. Tämän vuoksi Venäjän kaikkien työläisten ja koko maalaisköyhälistön on *käytävä taistelua kahteen suuntaan ja molemmin käsin*: toisella kädellä — *taistelua koko porvaristoa vastaan* liitossa kaikkien työläisten kanssa; toisella kädellä — *maaseudun virkamiehiä ja tilanherramaaorjuuttajia vastaan* liitossa kaikkien talonpoikien kanssa. Jollei maalaisköyhälistö muodosta omaa erityistä liittoaan erikseen rikkaista

talonpojista, niin rikkaat talonpojat pettävät sen, syrjäyttävät sen, tulevat itse tilanherroiksi eivätkä vain jätä populia populiksi, vaan ovat myös antamatta hänelle yhdistymisvapautta. Ellei maalaisköyhälistö ryhdy taistelemaan yhdessä rikkaiden talonpoikien kanssa maaorjuudellista velkaorjuutta vastaan, niin silloin se jää edelleenkin sidotuksi, paikkaansa kiinnitetyksi eikä sillä tule silloin olemaan myöskään täyttä vapautta liittyä yhteen kaupunkilaistyöläisten kanssa.

Maalaisköyhälistön on ensiksi annettava isku tilanherroille ja karistettava hartioiltaan vaikkapa vain pahin ja vahingollisin tilanherrain velkaorjuus; — siinä asettuvat köyhälistön puolelle myös monet rikkaat talonpojat ja porvariston kannattajat, sillä tilanherrain röyhkeys kyllästyttää kaikkia. Mutta kohta kun olemme rajoittaneet tilanherrain valtaa, niin rikas talonpoika kyllä näyttää kyntensä ja tavoittaa kouriinsa kaikkea, ja hänen kouransa ovat hamuavia, jotka jo nytkin ovat hamunneet paljon kokoon. On siis oltava varovainen ja solmittava luja, kestävä liitto kaupunkilaistyöläisten kanssa. Kaupunkilaistyöläiset auttavat karistamaan tilanherroista vanhat orjanomistajain tavat ja taltuttavat myös rikkaan talonpojan (kuten he ovat jo jonkin verran taltuttaneet omia tehtailija-isäntiäänkin). Minkäänlaisesta orjuudesta, minkäänlaisesta puutteesta ja kurjuudesta maalaisköyhälistö ei pääse *koskaan* vapaaksi ilman liittoa kaupunkilaistyöläisten kanssa; heitä lukuunottamatta *kukaan* muu ei auta sitä siinä, eikä ole luotettava kehenkään muuhun paitsi itseensä. Mutta on sellaisia parannuksia, jotka saavutamme aikaisemmin, jotka voimme saada aivan heti, aivan tämän suuren taistelun alussa. Venäjällä on paljon sellaista orjuutta, jota muissa maissa ei ole ollut enää pitkään aikaan, ja juuri sellaisesta virkamiesten orjuudesta, tästä tilanherrain maaorjuudellisesta velkaorjuudesta *koko Venäjän talonpoikaisto* voi vapautua *heti*.

Tarkastelkaamme nyt sitä, mitä parannuksia pyrkii ennen kaikkea ja ensi sijassa saamaan sosialidemokraattinen työväenpuolue vapauttaakseen koko Venäjän talonpoikaiston vaikkapa vain pahimmasta maaorjuudellisesta velkaorjuudesta ja luodakseen mahdollisuuden maalaisköyhälistön taistelulle koko Venäjän porvaristoa vastaan.

Sosialidemokraattisen työväenpuolueen ensimmäinen vaatimus on: kaikki lunastusmaksut, kaikki obrokiverot ja rasitukset, jotka painavat „veronalaista” talonpoikaa, on kumottava heti. Kun Venäjän tsaarin aateliskomiteat ja aatelishallitus „vapauttivat” talonpojat maaorjuudellisesta riippuvaisuudesta, niin talonpojat pakoitettiin *lunastamaan omat* maansa, lunastamaan maat, joita talonpojat olivat viljelleet ikiajoista asti! Se oli *ryöväystä*. Aateliskomiteat *ryöväisivät* julkisesti talonpoikia tsaarihallituksen avustamina. Tsaarihallitus lähetti monille paikkakunnille sotaväkeä saattamaan *väkipakolla* voimaan säännöskirjoja ⁸⁷ ja rankaisemaan sotilasvoimin talonpoikia, jotka eivät halunneet ottaa vastaan yltäensä kavennettuja „nälkä”-palstoja. Sotaväen avutta, kidutuksitta ja ampumisitta aateliskomiteat eivät olisi koskaan voineet niin julkeasti ryöväitä talonpoikia, kuin ne sen tekivät maaorjuudellisesta riippuvaisuudesta vapauttamisen aikana. Talonpoikain on muistettava aina, miten tilanherrain aateliskomiteat pettivät ja ryöväisivät heitä, sillä vielä nytkin tsaarihallitus määrää aatelis- tai virkamieskomiteoita, kun kysymys on uusista talonpoikia koskevista laeista. Tsaari julkaisi äskettäin manifestin (helmikuun 26 päivältä 1903): hän lupaa siinä tarkastaa ja parantaa talonpoikia koskevia lakeja. Kuka on suorittava laintarkastuksen? kuka on parantava? — Taaskin aateliset, taaskin virkamiehet! Talonpoikia tullaan pettämään niin kauan, kuin he eivät saa aikaan sitä, että perustetaan *talonpoikaiskomiteat* talonpoikain elämän parantamista varten. Tilanherrat, zemstvopäälliköt ja kaikenlaiset virkamiehet ovat jo kylliksi komennelleet talonpoikia! Tämä maaorjuudellinen riippuvaisuus jokaisesta urjadnikasta, jokaisesta omaisuutensa juoneesta aatelisjälkeläisestä, jota kutsutaan zemstvopäälliköksi, poliisipäälliköksi tai maa-herraksi saa jo riittää! Talonpoikien on vaadittava vapautta saada *itse* järjestää omat asiansa, *itse* harkita, esittää ja säätää uusia lakeja. Talonpoikien on vaadittava vapaita, valinnallisia *talonpoikaiskomiteoita* — niin kauan kuin he eivät saa sitä aikaan, aateliset ja virkamiehet tulevat aina pettämään ja riistämään heitä. Kukaan ei vapauta talonpoikia verenimijävirkamiehistä, elleivät talonpojat itse vapauta itseään, elleivät he liity yhteen ottaakseen kohtalonsa *omiin* käsiinsä.

Sosialidemokraatit eivät vaadi ainoastaan lunastus- ja obrokkimaksujen sekä kaikenlaisten räsitusien täydellistä ja viipymätöntä lakkauttamista, vaan he vaativat myös *palauttamaan kansalle* siltä perityt lunastusmaksurahat. Talonpojat ovat kautta Venäjän maksaneet liikaa satoja miljoonia ruplia siitä lähtien, kun aateliskomiteat vapauttivat heidät maaorjuudesta. Talonpoikien on vaadittava takaisin nuo rahat. Määrätköön hallitus erikoisveron aatelisille suurmaanomistajille, otettakoon luostareilta ja apanaasihallitukselta (s.o. tsaarin suvulta) maat pois, määrätköön kansanedustajain kokous näiden rahojen käytöstä talonpoikien hyväksi. Missään muualla maailmassa ei ole sellaista talonpoikaiston nöyryytystä ja kurjistumista, niin kauheaa miljoonien talonpoikien nääntymistä nälkäkuolemaan kuin Venäjällä. Talonpoika on meillä saatettu nälkäkuoleman partaalle siksi, että häntä ryöväsivät jo aateliskomiteat, siksi, että häntä on ryövätty siitä lähtien joka vuosi kiskomalla entistä pakkoveroa entisten maaorjanomistajien jälkeläisille, kiskomalla lunastus- ja obrokkimaksuja. Antaa niiden, jotka rosvoavat, myös vastata siitä. Otettakoonkin siis aatelisilta suurtilanherroilta varat siihen, jotta nälkäänäkeville voitaisiin antaa tuntuva apua. Nälkäänäkevä talonpoika ei kaipaa almuja eikä kopeekan lahjoja. Vaati- koon hän palautettaviksi ne rahat, joita hän monien monien vuosien aikana on maksanut tilanherroille ja valtiolle. Silloin kansanedustajakokous ja talonpoikaiskomiteat saattavat antaa todellista, tuntuva apua nälkäänäkeville.

Edelleen. Sosialidemokraattinen työväenpuolue vaatii viipymättä täydellisesti kumottavaksi yhteistakuun ja *kaikki ne lait, jotka ehkäisevät talonpoikaa määräämästä maastaan*. Helmikuun 26 p:nä 1903 annetussa tsaarin manifestissa luvattiin kumota yhteistakuu. Nyt on julkaistu laki sen kumoamisesta. Mutta se ei riitä. Sen lisäksi on kumottava viipymättä *kaikki lait*, jotka ehkäisevät talonpoikaa määräämästä maastaan. Muussa tapauksessa talonpoika jää yhteistakuuttakin epävapaaaksi, jää puolittain maaorjaksi. Talonpojan pitää saada *täysin vapaasti* määrätä maastaan: luovuttaa tai myydä se kenelle hyvänsä ja keneltäkään kysymättä. Juuri tätä tsaarin asetus ei ole sallinutkaan: kaikki aateliset, kauppiat ja pikkuporvarit voivat vapaasti määrätä maastaan, mutta talonpoika ei voi. Talonpoika on näet pikkulapsi. Zemstvopäällikkö on pantava tavallaan

lapsenlikaksi holhoamaan häntä. Talonpoikaa on kiellettävä myymästä maaosuuttaan, sillä muutoin talonpoika tuhlaa rahat! — Sillä tavoin järkeilevät maaorjuuttajat, ja on niinkin yksinkertaisia ihmisiä, jotka uskovat heitä ja toivoen hyvää talonpojalle puhuvat, että häntä on kiellettävä myymästä maata. Yksinpä narodnikitkin (joista olemme maininneet edellä) ja „socialistivallankumouksellisiksi” itseään nimittävät henkilöt myöntävät tähän ja ovat sitä mieltä, että jääköön talonpoikamme mieluummin hieman maaorjaksi, mutta älköön myykö maataan.

Sosialidemokraatit sanovat: tuo on pelkkää teeskentelyä, pelkkää herraisuutta, pelkkiä imeliä sanoja! Kun saavutamme sosialismin, kun työväenluokka voittaa porvariston, niin silloin kaikki maat tulevat olemaan yhteisiä, silloin ei *kenelläkään* tule olemaan oikeutta myydä maata. Mutta entä siihen asti? Aatelinen ja kauppias voivat myydä, mutta talonpoika ei? Aatelinen ja kauppias ovat vapaita, mutta talonpoika on yhä vieläkin puoliksi maaorja!? talonpoika on edelleenkin anova lupaa esivallalta?!

Tuo on pelkkää petosta, vaikkakin imelillä puheilla verhottua, mutta kuitenkin petosta.

Niin kauan kuin aatelisen ja kauppiaan sallitaan myydä maata, niin kauan talonpojallakin on oltava *täysi oikeus* myydä maansa ja määrätä siitä *aivan vapaasti*, aivan samoin kuin aatelinen ja kauppias määräävät siitä.

Kun työväenluokka voittaa koko porvariston, niin se ottaa suurisänniltä maan pois, järjestää suurtiloilla *osuuskuntatalouksia*, joissa työläiset muokkaavat maan yhdessä, yhteisesti, valitsevat vapaasti johtajiksi luotettavia henkilöitä, omaavat kaikenlaisia koneita työn helpottamiseksi, tekevät työtä vuoroittain enintään kahdeksan (jopa kuusi) tuntia päivässä. Silloin myös pientalonpoika, joka yhä haluaa isännöidä vanhaan tapaan yksikseen, ei tule hoitamaan talouttaan markkinoita varten eikä myydäkseen tuotteensa ensimmäiselle vastaantulijalle, vaan työväenosuuskunnille: pientalonpoika on toimittava työväenosuuskunnille viljaa, lihaa, vihanneksia, ja työläiset tulevat antamaan hänelle rahatta koneita, karjaa, lannoitusaineita, vaatteita sekä kaikkea, mitä hän tarvitsee. Silloin ei tule olemaan suur- ja pienisännän välistä taistelua rahasta, silloin ei tule olemaan palkkatyötä vieraiden ihmisten hyväksi, vaan kaikki työntekijät tulevat tekemään työtä omaksi hyväkseen,

kaikki työparannukset ja koneet tulevat hyödyttämään työläisiä itseään, helpottamaan heidän työtään, parantamaan heidän elämäänsä.

Mutta jokainen järkevä ihminen käsittää, ettei sosialismia voida saavuttaa yht'äkkiä: sitä varten on käytävä ankaraa taistelua koko porvaristoa vastaan, kaikkia ja kaikenlaisia hallituksia vastaan, sitä varten on kautta Venäjän yhdistettävä kaikki kaupunkilaistyöläiset ja heidän kanssaan maalaisköyhälistö yhteen lujaan, järkkymättömään liittoon. Se on suuri asia, ja sellaiselle asialle omistaa sääliittä koko elämänkin. Mutta niin kauan kuin emme ole saavuttaneet sosialismia, suurisäntä on aina käyvä taistelua pienisännän kanssa rahan vuoksi: onko mahdollista, että suurisäntä on vapaasti myös myyvä maata, mutta pientalonpoika ei? Toistamme: talonpojat eivät ole pikkulapsia eivätkä salli kenenkään komennella itseään; talonpoikain on saatava *kaikki ne oikeudet*, rajoituksitta kaikki ne oikeudet, jotka ovat aatellisilla ja kauppiailta.

Sanotaan myös: talonpojan maa ei ole hänen omaansa, vaan yhteisön maata. Ei saa sallia, että jokainen myy yhteisön maata.—Tämäkin on pelkkää petosta. Eikö aatellisilla ja kauppiailta ole niin ikään yhdistyksiä? eivätkö aatelistet ja kauppiaat samoin liity yhtiöihin, eivätkö he osta yhdessä maata ja tehtaita ja mitä hyvänsä? Miksei aateliston yhteisöjä varten keksitä minkäänlaisia rajoituksia, mutta talonpoikaa varten jokainen poliisiroisto koettaa keksiä rajoituksia ja kieltoja? Virkamiehistä ei ole koskaan koitunut talonpojille mitään hyvää, vaan ainoastaan sitä, että heitä on piesty, kiristetty ja solvattu. Talonpojilla ei ole odotettavissa milloinkaan mitään hyvää niin kauan, kun he eivät itse ota asioitaan omiin käsiinsä eivätkä saavuta täydellistä tasa-arvoisuutta ja täydellistä vapautta. Jos talonpojat haluavat, että heidän maansa olisi yhteistä, niin älköön kukaan rohjetko häiritä heitä, vaan muodostakoot he vapaaehtoisen sopimuksen perusteella oman yhteisönsä keistä tahtovat ja siten kuin tahtovat, kirjoittakoot he aivan vapaasti mielensä mukaisen yhteisen sopimuksen. Ja älköön mikään virkamies rohjetko pistää nenäänsä talonpoikain yhteisiin asioihin. Ja älköön kukaan rohjetko konstailla talonpojan kustannuksella ja keksiä talonpoikaa varten rajoituksia ja kieltoja.

* * *

Ja vihdoin sosialidemokraatit pyrkivät saamaan vielä erään tärkeän parannuksen talonpojille. He tahtovat rajoittaa heti viipymättä talonpojan orjuudellista riippuvaisuutta tilanherrasta, hänen maaorjuudellista velkaorjuuttaan. Emme tietenkään voi poistaa velkaorjuutta kokonaan niin kauan, kun on olemassa puutetta maailmassa eikä puutetta taas voida poistaa niin kauan, kun maa ja tehtaat ovat porvariston käsissä, niin kauan kun tärkeimpänä voimana maailmassa on raha, niin kauan kun ei ole luotu *sosialistista yhteiskuntaa*. Mutta Venäjän maaseudulla on olemassa vielä paljon varsin ankaraa orjuutta, jota ei ole muissa maissa, vaikkei siellä vielä olekaan sosialismia. Venäjällä on vielä paljon *maaorjuudellista velkaorjuutta*, josta on hyötyä kaikille tilanherroille, joka painaa kaikkia talonpoikia ja joka voidaan ja täytyy hävittää heti, viipymättä, ensi sijassa.

Selitämme sen, minkälaista velkaorjuutta me nimitämme maaorjuudelliseksi velkaorjuudeksi.

Jokainen maaseudun asukas tuntee seuraavat tapaukset. Tilanherran maa on talonpojan maan vieressä. Talonpoikia vapautettaessa heiltä lohkaistiin pois maat, jotka ovat heille välttämättömiä, lohkaistiin pois niitty- ja laidunmaat, lohkaistiin pois metsät ja juottopaikat. Talonpoika ei voi tulla toimeen ilman näitä otrezkamaita, ilman laidunta ja juottopaikkaa. Pakostakin on mentävä tilanherran luo pyytämään kulkulupaa karjan juottopaikalle tai laidunmaata y.m.s. Sitä vastoin tilanherra ei hoida talouttaan eikä hänellä kenties ole minkäänlaisia varojakaan ja elää vain orjuuttamalla talonpoikia. Talonpojat tekevät hänelle ilmaista työtä otrezkamaista, kyntävät hevosillaan hänen maansa, korjaavat hänelle viljan pelloilta ja heinän niityiltä, suorittavat puinnin, vetävätpä muutamin paikoin oman talonpoikaisen lantansakin herran maalle, kiikuttavat herraskartanoon sekä palttinaa että munia ja kaikenlaisia elikoita. Aivan samalla tavalla kuin maaorjuudenkin aikana! Silloin talonpojat tekivät ilmaista työtä sille tilanherralle, jonka perintötilalla he asuivat, ja nytkin he tekevät hyvin usein ilmaista työtä herran hyväksi siitä samaisesta maasta, joka otettiin talonpojilta pois silloin, kun aateliskomiteat heitä vapauttivat. Tämä on aivan samaa

barshtshinaa. Eräissä lääneissä talonpojat itse sanovat tätä työtä barshtshinaksi eli panshtshinaksi. Juuri tätä me sanommekin maaorjuudelliseksi velkaorjuudeksi. Vapautettaessa talonpoikia maaorjuudesta tilanherrain aateliskomiteat järjestivät varta vasten asian niin, että heillä olisi mahdollisuus orjuuttaa entiseen tapaan talonpoikia, lohkoivat varta vasten talonpoikain maaosuuksia, kiilasivat niihin tilanherrain maita, ettei talonpojalla olisi mihin kanaakaan laskea, siirsivät tahallaan talonpoikia huonommille maille, sulkiivat varta vasten tilanherrain mailla tien juottopaikalle — järjestivät sanalla sanoen asian niin, että talonpojat joutuisivat satimeen, että talonpoikia voitaisiin entiseen tapaan ottaa vangiksi paljain käsin. Ja meillä on vielä lukematon määrä sellaisia kyliä, joiden talonpojat ovat naapuritilanherran vankeina, aivan samanlaisina vankeina kuin maaorjuudenkin aikana. Noissa kylissä on niin rikas kuin köyhäkin talonpoika sidottu sekä jaloistaan että käsistään ja jätetty kokonaan tilanherran valtaan. Köyhälle talonpojalle tämä käy paljoa rasittavammaksi kuin rikkaalle. Rikkaalla talonpojalla on joskus omaakin maata ja hän lähettää batrakin edestään barshtshinatöihin, mutta köyhällä ei ole mitään ulospääsyä, ja tilanherra menettelee hänen kanssaan niin kuin ikinä tahtoo. Tällaisen velkaorjuuden vallitessa köyhällä talonpojalla ei ole usein aikaa edes henkeä vetää ja sivuansiotöihinkään hän ei voi lähteä, kun on tehtävä työtä tilanherralle, eikä ole ajattelemistaakaan, että hän voisi liittyä vapaasti yhteen liittoon, yhteen puolueeseen koko maalaisköyhälistön ja kaupunkilaistyöläisten kanssa.

Eikö siis ole minkäänlaista keinoa, jotta tuollainen velkaorjuus voitaisiin hävittää nyt heti kerralla? Sosialidemokraattinen puolue ehdottaa talonpojille *kahta* keinoa tämän päämäärän saavuttamiseksi. Toistamme kuitenkin vielä kerran, että vain sosialismi vapauttaa köyhälistön kaikesta ja kaikenlaisesta orjuudesta, sillä niin kauan kuin rikkailla on voimaa, he tulevat aina tavalla taikka toisella sortamaan köyhiä. Orjuutta ei voida kokonaan hävittää heti täydellisesti, mutta silti voidaan rajoittaa huomattavasti pahinta, inhoittavinta maaorjuudellista velkaorjuutta, joka painaa sekä köyhiä että keskivarakkaita ja jopa rikkaitakin talonpoikia, talonpojille voidaan jo nyt saada huojuennusta.

Siihen on kaksi keinoa.

Ensimmäinen keino — vapaasti valitut tuomioistuimet maaseudun batrakkien ja köyhimpien talonpoikien sekä myös rikkaiden talonpoikien ja tilanherrojen luottamusmiehistä.

Toinen keino — vapaasti valitut *talonpoikaiskomiteat*. Näillä talonpoikaiskomiteoilla on oltava oikeus ei ainoastaan erilaisten barshtshinan ja maaorjuuden jätteiden hävittämiseen tähtäävien toimenpiteiden käsittelemiseen ja hyväksymiseen, vaan niillä on oltava myös oikeus *otrezkamaiden poisottamiseen ja niiden palauttamiseen talonpojille*.

Tarkastelkaamme hiukan seikkaperäisemmin näitä kumpakin keinoa. Luottamusmiehistä vapaasti valitut tuomioistuimet tulevat käsittelemään kaikkia velkaorjuutta koskevia talonpoikain valituksia. Näillä tuomioistuimilla tulee olemaan oikeus maanvuokran alentamiseen, jos tilanherrat, talonpoikain puutetta hyväkseen käyttäen, ovat määränneet sen liian suureksi. Näillä tuomioistuimilla tulee olemaan oikeus vapauttaa talonpojat ylettömistä maksuista — esimerkiksi, jos tilanherra on talvella palkannut talonpojan kesätyöhön puolesta maksusta, niin tuomioistuin käsittelee asian ja määrää oikeudenmukaisen palkan. Tämä tuomioistuin ei tietenkään saa olla kokoonpantu virkamiehistä, vaan vapaasti valituista luottamusmiehistä, ja maaseudun batrakeilla ja maalaisköyhälistöllä on välttämättä oltava siinä omat valittunsa, joiden lukumäärä ei saa olla rikkaiden talonpoikain ja tilanherrain valittujen määrää pienempi. Nämä tuomioistuimet tulevat käsittelemään niin ikään kaikkia työläisten ja isäntien välisiä asioita. Kun on olemassa tällaisia tuomioistuimia, niin työläisten ja koko maalaisköyhälistön on helpompi puolustaa oikeuksiaan, on helpompi liittyä yhteen ja saada tarkalleen selville, ketkä pystyvät luotettavasti ja varmasti puolustamaan köyhälistöä ja työläisiä.

Toinen keino on vieläkin tärkeämpi. Sinä ovat vapaat *talonpoikaiskomiteat*, joita valitaan batrakkien, köyhien, keskivarakkaiden ja rikkaiden talonpoikien luottamusmiehistä kussakin kihlakunnassa (tai useampia komiteoita kihlakuntaa kohti, jos talonpojat katsovat tarpeelliseksi; ehkäpä he muodostavat talonpoikaiskomiteoita jopa jokaiseen kuntaan ja jokaiseen suureen kyläänkin). Talonpoikia

paremmin ei kukaan tiedä sitä, minkälainen velkaorjuus heitä painaa. Talonpoikia paremmin ei kukaan pysty paljastamaan tilanherroja, jotka elävät vielä nytkin maaorjuudellisesta velkaorjuudesta. Talonpoikaiskomiteat tutkivat sen, mitkä otrezkamaat, niityt tai laitumet y.m.s. on otettu talonpojilta pois epäoikeudenmukaisesti, tutkivat sen, onko nämä maat otettava takaisin ilmaiseksi vai onko niistä annettava suuraatelien kustannuksella korvaus niille, jotka näitä maita ovat ostaneeet. Talonpoikaiskomiteat vapauttavat talonpojat ainakin edes siitä satimesta, johon hyvin monet aatelis-, tilanherrakomiteat ovat heidät ajaneet. Talonpoikaiskomiteat vapauttavat talonpojat virkamiesten asioihin-puuttumiselta, osoittavat sen, että talonpojat itse tahtovat ja voivat hoitaa asiansa, auttavat talonpoikia sopimaan keskenään tarpeistaan ja saamaan hyvin selville henkilöt, jotka kykenevät uskollisesti puolustamaan maalaisköyhälistöä ja sen liittymistä kaupunkilaistyöläisiin. Talonpoikaiskomiteat ovat *ensimmäisenä askeleena* siihen, että myös etäisimpien kylien talonpojat nousevat omille jaloilleen ja ottavat kohtalonsa omiin käsiinsä.

Juuri sen vuoksi sosialidemokraattiset työläiset varoittavat talonpoikia:

Älkää uskoko minkäänlaisia aateliskomiteoita, minkäänlaisia virkamieskomissioita.

Vaatikaa yleiskansallista edustajakokousta.

Vaatikaa talonpoikaiskomiteain perustamista.

Vaatikaa kaikenlaisten kirjojen ja sanomalehtien täyttä julkaisemisvapautta.

Kun kaikilla ja jokaisella tulee olemaan oikeus lausua vapaasti, ketään pelkäämättä mielipiteensä ja pyrkimyksensä niin yleiskansallisessa edustajakokouksessa kuin talonpoikaiskomiteoissa ja sanomalehdissäkin, niin silloin nähdään hyvin pian, kuka asettuu työväenluokan, kuka porvariston puolelle. Valtavalta enemmistöltään ihmiset eivät nykyään lainkaan ajattele sitä, eräät pitävät salassa todellisen mielipiteensä, jotkut eivät vielä itsekään sitä tiedä, jotkut pettävät tahallaan. Mutta silloin kaikki alkavat sitä ajatella, mielipiteiden salaamiseen ei ole mitään syytä, ja pian koko asia selviää. Mainitsimme jo, että porvaristo vetää puolelleen rikkaat talonpojat. Mitä pikemmin ja mitä täydellisemmin saadaan hävitetyksi maaorjuudellinen velkaorjuus, mitä enemmän talonpojat hankkivat

itselleen todellista vapautta, sitä pikemmin maalaisköyhälistö liittyy yhteen, sitä pikemmin myös rikas talonpoikaisto yhtyy porvaristoon. Ja yhtykööt he vain: me emme sitä pelkää, vaikka tiedämmekin vallan hyvin, että tuo yhtyminen voimistaa rikasta talonpoikaistoa. Mehän myös liitymme yhteen, ja *meidän liittomme* — maalaisköyhälistön ja kaupunkilaistyöläisten liitto — on oleva mittaamattomasti monilukuisempi, se on oleva kymmenien miljoonien liitto satojen tuhansien liittoa vastaan. Tiedämme niin ikään, että porvaristo yrittää tulevaisuudessa (se yrittää jo nytkin!) vetää puolelleen keski- ja jopa pientalonpoikiakin, yrittää pettää heitä, yrittää houkutellessa heitä, saada aikaan hajanusta heidän keskuudessaan, lupaa nostaa myös jokaisen heistä rikkaiden joukkoon. Olemme jo nähneet, millä keinoin ja millaisin huiputuksin porvaristo houkuttelee keskitalonpoikaa. Siksi meidän täytyy jo edeltäkäsikin avata maalaisköyhälistön silmät, lujittaa jo etukäteen sen erillisliittoa kaupunkilaistyöläisten kanssa koko porvaristoa vastaan.

Katsokoon jokainen maaseudun asukas huolellisesti ympärilleen. Kuinka usein äveriäät talonpojat puhuvatkaan herroja, tilanomistajia vastaan! Kuinka he valittavatkaan kansan ahdistamista ja sitä, että herrojen maa on turhaan viljelemättä! Kuinka mielellään he jaarittelevatkaan (kahden kesken oltaessa) siitä, että maa olisi muka otettava talonpoikain käsiin!

Voidaanko uskoa sitä, mitä pohatat puhuvat? Ei. Eivät he maata kansalle toivo, vaan itselleen. He ovat kahmineet jo nytkin itselleen sekä osto- että vuokramaata, mutta sekään ei heille vielä riitä. *Maalaisköyhälistö ei siis joudu pitkälti kulkemaan yhdessä pohattojen kanssa tilanherroja vastaan.* Vain ensimmäisen askeleen me voimme ottaa yhdessä heidän kanssaan, mutta sen jälkeen on kuljettava erikseen.

Tämä ensimmäinen askel on juuri sen tähden erotettava selvästi seuraavista askeleista ja viimeisestä, tärkeimmästä askeleestamme. Ensimmäisenä askeleena maaseudulla on talonpojan täydellinen vapauttaminen, kaikkien oikeuksien antaminen hänelle ja talonpoikaiskomiteoiden muodostaminen otrezkamaiden palauttamiseksi. Mutta viimeinen askelemme tulee olemaan samanlainen niin kaupungissa kuin maaseudullakin: *me otamme pois tilanherroilta ja*

porvaristolta kaikki maat, kaikki tehtaat ja järjestämme sosialistisen yhteiskunnan. Ensimmäisen ja viimeisen askeleen välisenä aikana meidän on kestettävä vielä melkoiset taistelut, ja se, ken sekoittaa ensimmäisen askeleen viimeisen kanssa, vahingoittaa tätä taistelua, se, itsekin sitä tietämättä, heittää tuhkaa maalaisköyhälistön silmille.

Maalaisköyhälistö ottaa ensimmäisen askeleen yhdessä kaikkien talonpoikien kanssa: muutamat kulakit ehkä jäävät syrjään, yhdelle talonpojalle sadasta ehkei minkäänlainen velkaorjuus ole vastenmielistä. Mutta koko muu joukko on tällöin kuitenkin lähtevä yhdessä: tasa-arvoisuus on tarpeen koko talonpoikaistolle. Tilanherran velkaorjuus sitoo kaikkien kädet ja jalat. Mutta viimeistä askelta eivät kaikki talonpojat ota koskaan yhdessä: koko rikas talonpoikaisto on nouseva silloin batrakkeja vastaan. Silloin me tarvitsemme maalaisköyhälistön lujaa liittoa *sosialidemokraattisten kaupunkilaistyöläisten kanssa*. Ken puhuu talonpojille, että he voivat ottaa heti kerralla sekä ensimmäisen että viimeisen askeleen, pettää talonpoikia. Hän unohtaa sen suuren taistelun, jota käydään itse talonpoikain keskuudessa, maalaisköyhälistön ja talonpoikaispohattojen välisen suuren taistelun.

Juuri siksi sosialidemokraatit eivät lupaa talonpoikaistolle *heti* maitojokia ja kiisselirantoja. Juuri siksi sosialidemokraatit ennen kaikkea vaativat täyttä vapautta, jotta koko työväenluokka voisi käydä suurta, laajaa ja yleiskansallista taistelua koko porvaristoa vastaan. Juuri siksi sosialidemokraatit osoittavat *ensimmäisen askeleen, joka on lyhyt, mutta oikea*.

Eräät luulevat, että vaatimuksemme talonpoikaiskomiteoiden perustamisesta velkaorjuuden rajoittamiseksi ja otrezkamaiden palauttamiseksi on jonkinlainen aita, jonkinlainen väliseinä. Pysähdy muka siihen äläkä mene etemmäksi. Tällaiset henkilöt ovat kovin huonosti käsittäneet sen, mitä sosialidemokraatit tahtovat. Vaatimus talonpoikaiskomiteoiden perustamisesta velkaorjuuden rajoittamiseksi ja otrezkamaiden palauttamiseksi ei ole väliseinä. Se on *ovi*. Siitä ovesta on käytävä ennen kaikkea *siksi, että voitaisiin mennä eteenpäin*, siksi, että voitaisiin avointa, leveää tietä kulkea *aivan perille*, koko työtätekevän kansan täydelliseen vapautukseen Venäjällä. Niin kauan

kuin talonpoikaisto ei käy tästä ovesta, se jää pimeyteen, velkaorjuuteen saamatta täydellisiä oikeuksia, täyttä, todellista vapautta, se ei voi saada edes omassa keskuudessaan lopullista selvyyttä siitä, kuka on työtätekevän ihmisen ystävä ja kuka hänen vihollisensa. Siksi sosialidemokraatit osoittavat tätä ovea ja sanovat, että kaikkien, koko kansan on ennen kaikkea painauduttava tuota ovea vastaan ja särjettävä se perinpohjaisesti. Silti on olemassa henkilöitä, jotka sanovat itseään narodnikeiksi ja sosialistivallankumouksellisiksi ja niin ikään tahtovat hyvää talonpojalle, meluavat, huutavat, huitovat käsiään, tahtovat auttaa, mutta *eivät näe tuota ovea!* Nämä henkilöt ovat jopa niinkin sokeita, että sanovat: talonpojalle ei tarvitse lainkaan antaa oikeutta määrätä vapaasti maastaan! Tahtovat talonpojalle hyvää, mutta järkeilevät joskus aivan samoin kuin maaorjuuttajat! Tällaisista ystäväistä ei ole paljoakaan apua. Mitä hyödyttää se, että toivot talonpojalle kaikkea parasta, kun et näe selvästi sitä ovea, joka ensiksi on särjettävä? Mitä hyödyttää se, että sinäkin pyrit sosialismiin, kun et näe sitä, miten päästään kansan vapaan taistelun tielle, sille tielle, jolla käydään taistelua sosialismin puolesta ei ainoastaan kaupungissa, vaan myös maaseudulla, ei ainoastaan tilanherroja vastaan, vaan myös *yhteisön, yhdyskunnan sisällä olevia pohattoja vastaan?*

Juuri siksi sosialidemokraatit osoittavat niin itsepintaisesti tuota lähintä ja ensimmäistä ovea. Vaikeus ei nyt ole kaikenlaisten hyvien toivomusten latelemisessa, vaan siinä, että osataan neuvoa oikea tie, ymmärretään selvästi, *kuinka on otettava ensimmäinen askel.* Siitä, että Venäjän talonpoika on jäänyt puoliksi maaorjaksi — siitä ovat jo neljäkymmentä vuotta puhuneet ja kirjoittaneet kaikki talonpojan ystävät. Siitä, miten ruokottomasti tilanherrat ryöstävät ja orjuuttavat talonpoikaa kaikenlaatuisten otrezkamaiden avulla — siitä kaikki talonpojan ystävät ovat kirjoittaneet paljon kirjoja jo kauan ennen sosialidemokraattien ilmaantumista Venäjälle. Sen, että talonpoikaa on autettava heti, viipymättä, että hänen velkaorjuuttaan on edes jonkin verran lievennettävä — sen näkevät nyt jo kaikki rehelliset ihmiset, siitä alkavat puhua jopa poliisivaltaisen hallituksemme virkamiehetkin. Koko kysymys on siinä, *miten on käytävä käsiksi asiaan, miten on otettava*

ensimmäinen askel, mistä ovesta on ennen muuta murtauttava.

Eri henkilöt (niistä, jotka tahtovat talonpojalle parasta) antavat tähän kysymykseen kaksi erilaista vastausta. Maaseudun jokaisen proletaarin on pyrittävä ymmärtämään mahdollisimman selvästi nämä molemmat vastaukset ja muodostamaan itselleen tietty ja järkähtämätön mielipide. Toisen vastauksen antavat narodnikit ja sosialistivallankumoukselliset. He sanovat, että talonpoikaiston keskuudessa on kehitettävä ennen kaikkea kaikenlaisia osuuskuntia (kooperaatioita). Kyläyhteisöä on lujitettava. Jokaiselle talonpojalle ei tarvitse antaa oikeutta määrätä vapaasti maastaan. Olkoon kyläyhdyskunnalla enemmän oikeuksia, ja muuttukoot vähitellen kaikki Venäjän maat yhteisömaiksi. Talonpoikain maanostoa on helpotettava kaikin tavoin, jotta maa helpommin siirtyisi pääomalta työlle.

Toisen vastauksen antavat sosialidemokraatit. Talonpojan on ennen kaikkea saatava itselleen poikkeuksetta kaikki ne oikeudet, jotka ovat aatelisilla ja kauppiailta. Talonpojalla on oltava täysi oikeus määrätä vapaasti maastaan. Inhottavimman velkaorjuuden hävittämiseksi on perustettava talonpoikaiskomiteoita otrezkamaiden palauttamista varten. Me emme tarvitse kyläyhteisöä, vaan Venäjän eri kyläkuntien maalaisköyhälistön liittoa, maalaisproletaarien ja kaupunkilaisproletaarien liittoa. Kaikenlaiset osuuskunnat (kooperaatiot) ja yhteisöllinen maanosto on aina hyödyttävä enemmän rikkaita talonpoikia ja oleva keski-varakkaan talonpojan puijaamista.

Venäjän hallitus näkee, että talonpojille on annettava helpotuksia, mutta se aikoo päästä niistä tyhjämpäiväisillä parannuksilla, se aikoo tehdä kaiken virkamiesten avulla. Talonpoikain on oltava varuillaan, sillä virkamieskomiteat tulevat pettämään heitä samoin kuin aateliskomiteatkin pettivät. Talonpoikain on vaadittava vapaiden talonpoikaiskomiteain valitsemista. Kysymys ei ole siitä, että odotettaisiin virkamiehiltä helpotuksia, vaan siitä, että talonpojat itse ottaisivat kohtalonsa omiin käsiinsä. Olkoon, että ensin otamme vain yhden askeleen, vapaudumme ensin vain pahimmasta velkaorjuudesta,—kunhan vain talonpojat alkavat tuntea voimansa, kunhan he vain sopivat vapaasti keskenään ja liittyvät yhteen. Kukaan rehellinen ihminen ei voi kieltää sitä, että otrezkamaat ovat usein mitä säädyt-

töimmän maaorjuudellisen velkaorjuuden välikappaleita. Kukaan rehellinen ihminen ei voi kieltää sitä, että meidän vaatimuksemme on vaatimuksista tärkein ja oikeudenmukaisin: valitkoot talonpojat vapaasti, ilman virkamiehiä, *omat* komiteansa kaikenlaisen maaorjuudellisen velkaorjuuden hävittämiseksi.

Vapaissa talonpoikaiskomiteoissa (ja samoin myös vapaassa yleisvenäläisessä edustajakokouksessa) sosialidemokraatit tulevat viipymättä ja kaikin voimin lujittamaan maaseudun proletaarien ja kaupunkilaisproletaarien erillisliittoa. Sosialidemokraatit tulevat puolustamaan kaikkia maaseudun proletaareille hyödyllisiä toimenpiteitä ja auttamaan heitä ensimmäisen askeleen jälkeen ottamaan mahdollisimman pian ja yksimielisesti toisen ja kolmannen askeleen j.n.e. loppuun asti, *proletariaatin* täydelliseen *voittoon* saakka. Mutta voidaanko jo nyt heti sanoa, mikä vaatimus tulee olemaan vuorossa huomenna toista askelta otettaessa? Ei, sitä ei voida sanoa, sillä emmehan tiedä, kuinka käyttäytyvät huomenna rikkaat talonpojat ja monet sivistyneet henkilöt, jotka puuhaavat kaikenlaisia kooperaatioita ja kaikenmoista maan siirtymistä pääomalta työlle.

Saattaahan olla, etteivät he vielä huomenna ehdi liittyä yhteen tilanherrain kanssa, vaan tahtovat hävittää tilanherrain vallan loppuun saakka. Mainiota. Sosialidemokraateista se on varsin toivottavaa, ja sosialidemokraatit tulevat kehoittamaan maaseudun ja kaupungin proletaareja vaatimaan kaiken maan poisottamista tilanherroilta ja sen luovuttamista vapaalle kansan valtiolle. Sosialidemokraatit tulevat valvomaan tarkkaan, ettei maaseudun proletaareja tällöin petettäisi, että he lujittaisivat asemiaan vieläkin paremmin ratkaisevan taistelun varalta, joka vapauttaa proletariaatin täydellisesti.

Mutta saattaahan olla, että käy kokonaan toisin. Ja luultavinta onkin, että käy toisin. Rikkaat talonpojat ja monet sivistyneet henkilöt saattavat jo huomenna, heti kun pahinta velkaorjuutta rajoitetaan ja vähennetään, liittyä tilanherroihin, ja silloin koko maaseudun porvaristo asettuu maaseudun proletariaattia vastaan. Silloin meidän olisi hassua taistella yksinomaan tilanherroja vastaan. Silloin meidän on taisteltava koko porvaristoa vastaan ja vaadittava ennen kaikkea mahdollisimman suurta vapautta ja

väljyyttä tätä taistelua varten, vaadittava helpotusta työläisen elämään helpottaaksemme hänen taisteluaan.

Joka tapauksessa, käyköön sitten joko niin taikka näin, ensimmäisenä, pääasiallisena ja ehdottomana tehtävänäimme on: *lujittaa maaseudun proletaarien ja puoliproletaarien sekä kaupunkilaisproletaarien liittoa*. Tätä liittoa varten me tarvitsemme nyt heti ja viipymättä *kansan täydellistä poliittista vapautta, talonpojan täydellistä tasa-arvoisuutta ja maaorjuudellisen velkaorjuuden hävittämistä*. Ja kun tämä liitto muodostuu ja lujittuu, niin silloin meidän on helppo paljastaa kaikenlaiset petokset, joiden avulla porvaristo viekoittelee keskivarakasta talonpoikaa, silloin me otamme helposti ja nopeasti koko porvaristoa ja kaikkia hallituksen voimia vastaan tähdätyn toisen, kolmannen sekä viimeisen askeleen, silloin me lähdemme järkähtämättä voittoa kohti ja valloitamme pian *täyden vapauden koko työtätekevälle kansalle*.

7. LUOKKATAISTELU MAASEUDULLA

Mitä on *luokkataistelu*? Se on kansan toisen osan taistelua toista osaa vastaan, oikeudettomien, sorrettujen ja riistettyjen työtätekevien joukkojen taistelua etuoikeutettuja, riistäjiä ja tyhjäntoimittajia vastaan, palkkatyöläisten eli proletaarien taistelua omistajia eli porvaristoa vastaan. Ja Venäjän maaseudulla on aina käyty ja käydään nytkin tuota suurta taistelua, vaikka kaikki eivät huomaa sitä eivätkä ymmärrä sen merkitystä. Maaorjuuden vallitessa talonpoikaisjoukot taistelivat sortajiaan, tsaarihallituksen suojelemien, puolustamien ja tukemien tilanherrain luokkaa vastaan. Talonpojat eivät voineet liittyä yhteen, siihen aikaan talonpojat olivat täydellisesti tietämättömyyden lannistamia, talonpojilla ei ollut auttajia eikä veljiä kaupunkilaistyöläisten keskuudessa, mutta kuitenkin talonpojat taistelivat siten kuin osasivat ja kykenivät. Talonpojat eivät pelänneet hallituksen petomaisia vainotoimenpiteitä, he eivät pelänneet ruoskimisia eivätkä kuulia, talonpojat eivät uskoneet pappeja, jotka yrittivät kaikin mokomin todistaa, että maaorjuus on pyhän raamatun hyväksymä ja jumalan laillistama (juuri niin puhui silloin metropoliitta Filaret!), talonpojat nousivat milloin missäkin taisteluun, ja halli-

tus, peläten talonpoikain yleistä kapinaa, antoi lopulta peräksi.

Maaorjuus lakkautettiin, mutta ei kokonaan. Talonpojat jäivät oikeudettomiksi, jäivät veronalaiseksi ja sivistymättömäksi alhaisosäädyksi, jäivät maaorjuudellisen velkaorjuuden piinteihin. Ja talonpojat liikehtivät edelleenkin, etsivät edelleenkin täydellistä, todellista vapautta. Maaorjuuden lakkauttamisen jälkeen on kuitenkin ehtinyt kehittyä uusi luokkataistelu, *proletariaatin ja porvariston välinen taistelu*. Rikkaus on lisääntynyt, on rakennettu rautateitä ja suuria tehtaita, kaupungit ovat käyneet entistä runsasväkisemmiksi ja upeammiksi, mutta kaikki nämä rikkauudet on vallannut käsiinsä mitättömän pieni ihmisryhmä, samalla kun kansa on yhä köyhtynyt, joutunut taloudelliseen häviöön, nähnyt nälkää, lähtenyt palkkoihin vieraille ihmisille. Kaupunkilaistyöläiset ovat alkaneet uuden, kaikkien köyhien suurtaistelun kaikkia rikkaita vastaan. Kaupunkilaistyöläiset ovat liittyneet *sosialidemokraattiseen puolueeseen* ja taistelevat sitkeästi, järkähtämättömästi ja yksimielisesti, edeten askel askeleelta, valmistautuen suureen, ratkaisevaan taisteluun, vaatiessa poliittista vapautta koko kansalle.

Vihdoin loppui myös talonpoikain kärsivällisyys. Viime vuoden, vuoden 1902, keväällä nousivat Poltavan, Harkovin ja muiden läänien talonpojat ja kävivät tilanherrain kimppuun, avasivat heidän vilja-aittansa, jakoivat keskenään heidän omaisuutensa, antoivat nälänhädässä oleville viljaa, jonka talonpoika oli kylvänyt ja korjannut, mutta jonka tilanherra oli anastanut omakseen, vaativat uutta maanjakoa. Talonpojat eivät kestäneet yletöntä sortoa ja alkoivat etsiä parannusta elämäänsä. Talonpojat päättivät — ja päättivätkin aivan oikein — että parempi on kuolla taistelussa sortajia vastaan kuin kuolla taistelematta nälkään. Mutta talonpojat eivät saaneet parannusta elämäänsä. Tsaarihallitus julisti heidät tavallisiksi mellakoitsijoiksi ja ryöväreiksi (siitä syystä, että he ottivat ryöväri-tilanherroilta pois viljan, jonka talonpojat olivat itse kylväneet ja korjanneet!), tsaarihallitus lähetti heitä vastaan sotaväkeä kuin vihollista vastaan, ja talonpojat lyötiin, heitä ammuttiin, monia murhattiin, talonpoikia ruoskittiin petomaisesti, piesttiin kuoliaaksi, kidutettiin niin, etteivät turkkilaisetkaan ole koskaan kiduttaneet siten vihollisiaan — kristittyjä. Tsaarin

käskyläiset, maaherrat, kiduttivat eniten, kuin tosi pyövelit. Sotilaat raiskasivat talonpoikain vaimoja ja tyttäriä. Ja kaiken sen jälkeen talonpoikia vielä tuomittiin virkamiesoikeudessa, talonpojat pakoitettiin maksamaan tilanherroille kahdeksansataa tuhatta ruplaa, eikä oikeudessa, tuossa häpeällisessä, salaisessa piinakammio-oikeudessa sallittu edes puolustusasianajajain kertoa siitä, miten tsaarin käskyläiset, maaherra Obolenski ja muut tsaarin lakeijat, olivat kiduttaneet ja rääkänneet talonpoikia.

Talonpojat taistelivat oikean asian puolesta. Venäjän työväenluokka on aina kunnioittava tsaarin lakeijoiden kiduttamien, murhaamien ja kuoliaaksi ruoskimien marttyyrien muistoa. Nämä marttyyrit taistelivat työväen vapauden ja onnen puolesta. Talonpojat lyötiin, mutta he nousevat yhä uudestaan, ensimmäinen tappio ei ole lannistanut heitä. Tietoiset työläiset tekevät kaiken voitavansa, että mahdollisimman suuret työväen joukot kaupungeissa ja maaseudulla tietäisivät talonpoikain taistelusta ja valmistautuisivat uuteen, menestyksellisempään taisteluun. Tietoiset työläiset yrittävät kaikin voimin auttaa talonpoikia *ymmärtämään selvästi sen, miksi ensimmäinen talonpoikaiskapina (vuonna 1902) kukistettiin ja mitä on tehtävä, että voitto jäisi talonpojille ja työläisille eikä tsaarin lakeijoille.*

Talonpoikaiskapina saatiin tukahdutetuksi, sillä se oli sivistymättömien, tiedottomien joukkojen kapina, jolta puuttui määrätyt, selvät *poliittiset* vaatimukset, s.o. vaatimus *valtiollisen* järjestyksen muuttamisesta. Talonpoikaiskapina saatiin tukahdutetuksi, sillä sitä *ei oltu valmisteltu*. Talonpoikaiskapina tuli kukistetuksi, sillä maalaisproletaareilla ei ollut vielä liittoa kaupunkilaisproletaarien kanssa. Tässä talonpoikain ensimmäisen epäonnistumisen kolme syytä. Onnistuakseen kapinan pitää olla tietoista ja valmisteltua, sen pitää käsittää koko Venäjä ja tapahtua liitossa kaupunkilaistyöläisten kanssa. Jokainen työväen taisteluaskel kaupungeissa, jokainen sosialidemokraattinen kirjanen tai sanomalehti, jokainen puhe, jonka tietoinen työläinen pitää maaseudun proletaareille, vie meitä lähemmäksi sitä aikaa, jolloin kapina toistuu, jolloin se päättyy voittoon.

Talonpojat nousivat taisteluun vaistonvaraisesti, vain sen tähden, että heidän kärsivällisyytensä loppui eivätkä

he tahtoneet kuolla äänettöminä ja vastarinnatta. Talonpojat olivat niin paljon kärsineet kaikenlaisesta ryöväyksestä, sorrosta ja kidutuksesta, etteivät he voineet olla uskomatta edes hetkeksi hämäräperäisiin huhuihin tsaarin hyvyydestä, eivät voineet olla uskomatta, että jokainen järkävä ihminen pitää oikeudenmukaisena leivän jakamista nälkäisten kesken, niiden kesken, jotka ovat koko ikänsä tehneet työtä toisten hyväksi, kylväneet ja korjanneet viljan, mutta nyt kuolevat nälkään „herran” vilja-aittojen ääressä. Talonpojat ikään kuin unohtivat sen, että rikkaat ovat anastaneet itselleen parhaat maat ja kaikki tehtaat, että tilanherrat ja porvaristo ovat anastaneet ne nimenomaan siksi, että nälkäinen kansa tekisi työtä heidän hyväkseen. Talonpojat unohtivat, ettei rikkaiden luokan puolesta ainoastaan pidetä papinsaarnoja, vaan sitä puolustamaan nousee koko tsaarihallitus tuhattomine virkamies- ja sotilasjoukkoineen. Tsaarihallitus on muistuttanut siitä talonpojille. Tsaarihallitus on osoittanut petomaisen julmasti talonpojille, mitä on valtiovalta, ketä se palvelee ja ketä se suojelee. Meidän on vain muistutettava useammin talonpojille tästä opetuksesta, ja he käsittävät helposti, miksi on välttämättä *muutettava järjestystä valtiossa*, miksi *poliittinen vapaus* on välttämätön. Talonpoikaiskapinat lakkaavat olemasta vaistonvaraisia, kun yhä suuremmat kansanjoukot käsittävät tämän, kun jokainen lukutaitoinen ja ajatteleva talonpoika tietoa *kolme perusvaatimusta*, joiden puolesta on ennen kaikkea taisteltava. Ensimmäinen vaatimus — *yleiskansallisen edustajakokouksen* kutsuminen koolle *muodostamaan Venäjälle vaaliperusteista eikä itsevaltiudellista hallintojärjestelmää*. Toinen vaatimus — *kaikenlaisten kirjojen ja sanomalehtien julkaisemismvapaus kaikille ja jokaiselle*. Kolmas vaatimus — *talonpoikain tunnustaminen laissa täysin tasa-arvoiseksi toisten säätyjen kanssa ja valinnallisten talonpoikaiskomiteain koollekutsuminen ennen kaikkea kaikkinaisen maaorjuudellisen velkaorjuuden hävittämiseksi*. Nämä ovat sosialidemokraattien tärkeimpiä perusvaatimuksia eikä talonpoikien ole nyt kovinkaan vaikeaa ymmärtää näitä vaatimuksia ja käsittää, *mistä* taistelu kansan vapauden puolesta *on aloitettava*. Ja kun talonpojat ymmärtävät nämä vaatimukset, niin silloin he ymmärtävät myös sen, että taisteluun on *valmistauduttava* etukäteen, kauan, sitkeästi ja itsepintaisesti, ei yksikseen,

vaan yhdessä kaupunkien työläisten — sosialidemokraattien kanssa.

Kootkoon jokainen tietoinen työläinen ja talonpoika ympärilleen ymmärtäväisimpiä, luotetuimpia ja rohkeimpia tovereita. Koettakoon selittää heille, mitä sosialidemokraatit tahtovat, että kaikki käsittäisivät, minkälaista taistelua on käytävä ja mitä on vaadittava. Tietoiset sosialidemokraatit alkakoot opettaa vähitellen, varovasti, mutta järkähtämättä talonpojille omaa oppiaan, antaa heille luettavaksi sosialidemokraattisia kirjoja ja selittää näiden kirjojen sisältöä luotettavien henkilöiden pienissä kerhoissa.

Mutta sosialidemokraattista oppia ei ole selitettävä yksinomaan kirjojen perusteella, vaan pohjautumalla myös jokaiseen esimerkkiin, jokaiseen sorron ja oikeudettomuuden ilmenemistapaukseen, jonka havaitsemme lähellämme. Sosialidemokraattinen oppi on oppi taistelusta kaikkea sortoa vastaan, kaikkea ryöväystä ja kaikkea oikeudettomuutta vastaan. Vain sellainen henkilö on todellinen sosialidemokraatti, joka tuntee sorron syyt ja *taistelee koko ikänsä jokaista sorron ilmenemistapausta vastaan*. Miten se on tehtävä? Tietoisten sosialidemokraattien on kokoonnuttava yhteen kaupungissaan tai kylässään ja ratkaistava yhdessä, miten se on tehtävä, että siitä koituisi enemmän hyötyä koko työväenluokalle. Esimerkiksi esitän erään tai parikin tapausta. Olettakaamme, että sosialidemokraattinen työläinen on tullut käymään kotikylässään tai joku sosialidemokraattinen kaupunkilaistyöläinen on joutunut sattumalta johonkin kylään. Koko kylä on naapuri-tilanherran kynsissä kuin kärpänen hämähäkinverkossa pääsemättä ikinä vapaaksi velkaorjuudesta ja voimatta välttää tuota velkaorjuutta. On viipymättä valikoitava järkevimmät, ymmärtäväisimmät ja luotettavimmat talonpojat, jotka etsivät totuutta eivätkä pelästy ensimmäistä poliisikoiraa, ja selitettävä näille talonpojille, mistä johtuu heidän tukala velkaorjuutensa, kerrottava, miten tilanherrat petkuttivat ja puijasivat talonpoikia aateliskomiteoissa, kerrottava rikkaiden voimasta ja siitä tuesta, jota tsaarihallitus näille antaa, kerrottava sosialidemokraattisten työläisten vaatimuksista. Kun talonpojat ymmärtävät koko tämän yksinkertaisen asian, niin sen jälkeen on yhdessä harkittava tarkoin, eikö voitaisi tehdä yksimielistä vastarintaa tuolle

tilanherralle, eivätkö talonpojat voisi esittää ensivuoroisia ja päävaatimuksiaan (kuten työläiset esittävät kaupungissa vaatimuksiaan tehtailijoille). Jos tämän tilanherran velkaorjuudessa on iso kirkonkylä tai useampia kyliä, niin parasta olisi hankkia lähimmästä sosialidemokraattisesta komiteasta luotettujen henkilöiden välityksellä *lentolehtinen*: lentolehtisessä sosialidemokraattinen komitea on kirjoittava juurta jaksaen niinkuin kuuluu, minkälaisesta velkaorjuudesta talonpojat kärsivät, ja mitä he ensi sijassa vaativat (että maanvuokramaksu olisi pienempi tai että talvipalkkauksessa maksettaisiin täysi palkka eikä puolta palkkaa, ettei syöttövahingoista rangaistaisi niin kovin, ettei ahdistettaisi ja muita erilaisia vaatimuksia). Kaikki lukutaitoiset talonpojat saavat tällaisesta lentolehtisestä tarkan selvyyden siitä, mistä on kysymys, ja selittävätpä vielä lukutaidottomillekin. Silloin talonpojat näkevät selvästi, että sosialidemokraatit ovat heidän puolellaan, että sosialidemokraatit tuomitsevat kaiken rosvoamisen. Silloin talonpojat alkavat ymmärtää, mitä helpotuksia, vaikkapa vain pienimpiäkin, mutta kuitenkin helpotuksia, voidaan saada aikaan heti, viipymättä, jos ollaan yksimielisiä,— ja millaisia suurempia parannuksia on saatava aikaan koko valtakunnassa käymällä suurtaistelua yhdessä sosialidemokraattisten kaupunkilaistyöläisten kanssa. Silloin talonpojat rupeavat yhä enemmän valmistautumaan tuohon suurtaisteluun, alkavat opetella löytämään luotettavia henkilöitä ja puolustamaan yhdessä vaatimuksiaan. Mahdollisesti onnistutaan joskus järjestämään lakko, kuten kaupunkilaistyöläiset tekevät. Maaseudulla se tosin on vaikeampaa, mutta kuitenkin joskus mahdollista, ja muualla maailmassa onkin ollut onnistuneita lakkoja, esimerkiksi kiireimpänä työaikana, jolloin tilanherrat ja rikkaat maanviljelijät kaipaavat kipeästi työläisiä. Kun maalaisköyhälistö on valmistautunut lakkoon, kun kaikki ovat jo kauan sitten sopineet yhteisistä vaatimuksista, kun näitä vaatimuksia on lentolehtisissä tai pelkästään kokouksissa kunnolla selitetty, niin silloin kaikki tulevat olemaan yksimielisiä ja tilanherran on myönnettävä tai ainakin hieman hillittävä itseään ryöväyksessä. Kun lakko on yksimielinen ja järjestetty kiireimpänä työaikana, niin tilanherran ja jopa päällystönkin sotilasjoukkoineen on silloin vaikea keksiä mitään — aika kuluu, tilanherraa

uhkaa taloudellinen häviö, ja hän muuttuu pian sovinnollisemmaksi. Tämä asia on tietenkin uusi. Uusi asia ei alussa useinkaan luonnistu. Kaupungeissakaan eivät työläiset ensin osanneet käydä taistelua yksimielisesti, he eivät tietäneet, minkälaisia yhteisiä vaatimuksia heidän oli esitettävä, vaan ryhtyivät ilman muuta särkemään koneita ja tuhoamaan tehdasta. Mutta nyt työläiset ovat jo oppineet taistelemaan yksimielisesti. Jokainen uusi asia on ensin opittava. Nyt työläiset ymmärtävät, että jos noustaan yksimielisesti, niin ensi alussa voidaan saada vain helpotuksia, mutta samalla kansa tottuu yksimieliseen vastarintaan ja valmistautuu yhä enemmän suureen, ratkaisevaan taisteluun. Niin myös talonpojat oppivat käsittämään, miten on vastustettava julmimpiakin ryöväreitä, miten tulee vaatia yksimielisesti helpotuksia ja miten tulee valmistautua vähittellen, sitkeästi ja kaikkialla suureen vapaustaisteluun. Tietoisten työläisten ja talonpoikain lukumäärä yhä kasvaa, maaseudun sosialidemokraattien liitto yhä lujittuu, ja kaikkalainen orjuutus tilanherrain taholta, pappien harjoittama kiristys, poliisin petomaisuudet ja esivallan vainotoimpiteet avaavat yhä enemmän kansan silmiä, opettavat sitä yhteiseen vastarintaan ja ajattelemaan valtiojärjestelmän väkivaltaisen muuttamisen välttämättömyyttä.

Mainitsimme jo aivan tämän kirjasen alussa, että kaupungin työväki menee nyt kaduille ja aukioille ja vaatii julkisesti kaikkien nähden *vapautta*, kirjoittaa lippuihinsa: „Alas itsevaltius!” toistaen sen huudoin. Pian koittaa päivä, jolloin työ kansa ei nouse kaupungeissa vain kulkeakseen huutaen kaduilla, vaan se nousee suureen, ratkaisevaan taisteluun, jolloin työläiset yhtenä miehenä sanovat: „Joko kaadumme taistelussa taikka saavutamme vapauden!”, jolloin satojen murhattujen ja taistelussa kaatuneiden tilalle astuvat tuhannet uudet, vieläkin päättäväisemmät taistelijat. Ja talonpojatkin nousevat silloin, nousevat kaikkialla Venäjällä auttamaan kaupunkilaistyöläisiä taistelemaan loppuun saakka talonpoikain ja työläisten vapauden puolesta. Mitkään tsaarin sotajoukot eivät silloin kestä. Voitto on oleva työ kansan, ja työväenluokka lähtee avointa, laveaa tietä vapauttamaan kaikkia työtätekeviä kaikesta sorrosta, työväenluokka on käyttävä hyväkseen vapautta taistellakseen sosialismin puolesta!

„ISKRA” LEHDEN JA „ZARJA” AIKAKAUSLEHDEN
YHTEISESTI EHDOTTAMA VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTISEN
TYÖVÄENPUOLUEEN OHJELMA

Sanoimme jo sen, mikä on ohjelma, miksi se on tarpeen ja minkä tähden vain yksin sosialidemokraattinen puolue esiintyy määrätyllä, selvällä ohjelmalla. Ohjelman voi lopullisesti hyväksyä vain puolueemme edustajakokous, s.o. kaikkien puolueytyöntekijäin edustajien kokous. Organisaatiokomitea valmisteleeikin nykyään tällaista edustajakokousta. Mutta hyvin monet puolueemme komiteat ovat jo avoimesti ilmaisseet kannattavansa „Iskraa” ja tunnustavansa „Iskran” johtavaksi lehdeksi. Siksipä ohjelma- luonnoksemme (ehdotuksemme) on kyllin kelvollinen tutustuttamaan ennen edustajakokousta tarkoin siihen, mitä sosialidemokraatit tahtovat, ja katsomme tarpeelliseksi esittää kokonaisuudessaan tämän luonnoksen kirjamme liitteenä.

Jokainen työläinen ei tietenkään ilman selitystä ymmärrä kaikkea sitä, mitä ohjelmassa on sanottu. Monet suuret sosialistit ovat tehneet työtä sosialidemokraattisen opin luomiseksi, jonka sitten Marx ja Engels loivat lopullisesti, kaikkien maiden työläiset ovat kärsineet paljon hankkiakseen sen kokemuksen, jota me aiomme käyttää hyväksi ja jonka aiomme ottaa ohjelmamme perustaksi. Sen tähden työläisen on tutkittava sosialidemokraattista oppia käsittääkseen joka sanan ohjelmasta, joka on hänen *oma* ohjelmansa, *oma* taistelulippunsa. Ja työläiset kyllä ymmärtävät ja omaksuvat erittäin helposti sosialidemokraattisen ohjelman, sillä tässä ohjelmassa puhutaan siitä, mitä jokainen ajatteleva työläinen on nähnyt ja kokenut. Älköön ketään pelästyttäkö se, jos ohjelma on heti „vaikeaa” ymmärtää: mitä enemmän jokainen työläinen lukee ja ajattelee, mitä enemmän hänelle karttuu taistelukokemusta, sitä täydellisemmin hän ymmärtää sen. Mutta jokainen ajatelkoon tarkoin ja punnitkoon sosialidemokraattien *koko* ohjelmaa, muistakoon jokainen aina *kaiken sen, mitä sosialidemokraatit tahtovat, ja mitä he ajattelevat* koko työkansan vapauttamisesta. Sosialidemokraatit tahtovat, että kaikki tietäisivät selvästi, täsmällisesti ja loppuun saakka koko totuuden siitä, mikä sosialidemokraattinen puolue on.

Emme voi tässä selittää seikkaperäisesti koko ohjelmaa. Siihen tarvittaisiin erikoinen kirja. Osoitamme vain lyhyesti sen, mitä ohjelma sisältää ja kehoitamme lukijaa hankkimaan avuksi kaksi kirjaa. Toinen niistä on saksalaisen sosialidemokraatin Karl Kautskyn kirja, jonka nimenä on „*Erfurtin ohjelma*” ja joka on käännetty venäjän kielelle. Toinen on venäläisen sosialidemokraatin L. Martovin kirja „*Työväenkysymys Venäjällä*”. Nämä kirjaset auttavat ymmärtämään koko ohjelmamme.

Merkitsemme nyt ohjelmamme jokaisen osan eri kirjaimella (ks. ohjelmaa alempana) ja osoitamme sen, mitä kukin osa sisältää.

A) Aluksi puhutaan siitä, että kaikkialla maailmassa proletariaatti taistelee vapautensa puolesta, ja Venäjän proletariaatti on vain eräs osasto kaikkien maiden työväenluokan yleismaailmallisessa armeijassa.

B) Edelleen puhutaan siitä, millaista on porvarillinen järjestys melkein kaikissa maailman maissa, muun muassa Venäjällä; siitä, kuinka suurin osa väestöstä, tehden työtä maanomistajien ja kapitalistien hyväksi, kärsii puutetta ja kurjuutta, kuinka pienet käsityöläiset ja talonpojat joutuvat taloudelliseen häviöön, mutta suuret tehtaat vaurastuvat, kuinka pääoma painaa sekä itse työläisiä että hänen vaimoaan ja lapsiaan, kuinka työväenluokan asema huononee, ja työttömyys ja puute lisääntyvät.

C) Sitten puhutaan työläisten liitosta, heidän taistelutaan ja taistelun suuresta päämäärästä, jona on kaikkien riistettyjen vapauttaminen, rikkaiden harjoittaman kaikkinaisen köyhien sorron täydellinen hävittäminen. Samalla selitetään myös, miksi työväenluokka käy yhä ja yhä voimakkaammaksi, miksi se on ehdottomasti voittava kaikki vihollisensa, kaikki porvariston puolustajat.

D) Sen jälkeen puhutaan siitä, mitä varten kaikissa maissa on perustettu sosialidemokraattiset puolueet, miten ne auttavat työväenluokkaa käymään taistelua, yhdistävät ja johtavat työläisiä, valistavat heitä, valmistavat heitä suureen taisteluun.

E) Edelleen puhutaan siitä, miksi Venäjän kansan elämä on vieläkin huonompaa kuin muissa maissa, miten suuri paha on tsaarin itsevaltius, miten välttämätöntä on, että me ennen kaikkea kukistamme sen ja pystytämme Venäjällä valintaperusteisen kansanhallinnan.

F) Mitä parannuksia on tuova koko kansalle vaaliperusteinen hallinta? Me mainitsimme siitä kirjasessamme ja siitä puhutaan myöskin ohjelmassa.

G) Sitten ohjelma osoittaa, minkälaisia parannuksia on saatava heti koko työväenluokalle, jotta sen elämä olisi helpompaa ja se voisi vapaammin taistella sosialismin puolesta.

H) Ohjelmassa on osoitettu erikoisesti ne parannukset, joita on ensi sijassa saatava kaikille talonpojille, jotta maalaisköyhälistö voisi käydä helpommin ja vapaammin luokkataistelua niin maaseudun kuin myös koko Venäjän porvaristoa vastaan.

I) Vihdoin sosialidemokraattinen puolue varoittaa kansaa, ettei se uskoisi minkäänlaisia poliisien ja virkamiesten lupauksia ja imeliä puheita, vaan taistelisi järkähtämättä vapaan yleiskansallisen edustajakokouksen viipymättömän koollekutsumisen puolesta.
